

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Destinační management mikroregionu Hlučínsko a jeho rozvoj

Destination Management of the Microregion Hlučínsko and its Development

Student: Bc. Veronika Rybková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Renáta Václavková

Ostrava 2013

Místopřísežně tímto prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci, a to včetně příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě, dne 26. dubna 2013

.....*Be. Veronika Rytkora*.....

Poděkování

Děkuji vedoucí mé práce, Ing. Renatě Václavkové, za cenné rady, odbornou pomoc a trpělivost při zpracování této práce. Mé poděkování patří rovněž panu Mgr. Herbertu Paverovi, předsedovi SOH, za cenné rady, aktuální informace a připomínky k danému tématu. Mé díky patří také příteli, rodině a všem, kteří mi při práci pomohli, děkuji jim za notnou dávku trpělivosti a pevné nervy.

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Teoretická východiska destinačního managementu.....	7
2.1	Vymezení základních pojmů v oblasti cestovního ruchu	7
2.2	Typologie a systém turismu	10
2.3	Destinační management	12
2.4	Model budování destinačního managementu	14
3	Charakteristika mikroregionu Hlučínsko	15
3.1	Historie Hlučínska	16
3.2	Správní členění	18
3.3	Přírodní podmínky.....	19
3.3.1	Vodstvo	19
3.3.2	Klima.....	20
3.3.3	Půdy.....	20
3.3.4	Zvláště chráněná území	21
a)	Přírodní rezervace.....	21
b)	Národní přírodní památka.....	21
c)	Ornitologické lokality.....	21
3.3.5	Chráněná fauna a flora	22
3.4	Ekonomická charakteristika	22
3.4.1	Ekonomické ukazatele.....	22
a)	Nezaměstnanost	22
b)	Kriminalita.....	24
3.4.2	Průmysl.....	27
3.4.3	Nerostné bohatství.....	28
3.4.4	Zemědělství	28
3.5	Sociální charakteristika	29
3.5.1	Demografie.....	29
3.5.2	Jazyk.....	31
3.5.3	Tradice a zvyky	32
3.5.4	Vzdělanostní charakteristika	32
3.6	Cestovní ruch.....	33
3.6.1	Návštěvnost regionu	33

3.6.2	Významné osobnosti, gastronomie	33
3.7	Infrastruktura	34
3.7.1	Obslužná.....	34
3.7.2	Technická	35
3.7.3	Environmentální oblast	35
4	Klasifikace výsledků primárního výzkumu	38
4.1	Metodika výzkumu.....	38
4.1.1	Definování problému a cíle	38
4.1.2	Metody a plán výzkumu	38
4.2	Nabídka cestovního ruchu“	40
4.2.1	Kulturně historické památky	40
4.2.2	Přírodní atraktivita	43
4.2.3	Aktivní turistika.....	44
a)	Cykloturistika	44
b)	Pěší turistika a naučné trasy.....	45
c)	Vodní turistika	45
d)	Hipoturistika a agroturistika	45
4.2.4	Sportovní turismus	47
4.2.5	Lázeňský a zdravotní cestovní ruch	48
4.2.6	Religiózní cestovní ruch.....	49
4.2.7	Zážitkový turismus (event turismus).....	50
4.3	Doprovodné služby turismu	51
4.3.1	Ubytování a stravování.....	51
4.3.2	Informační centra a propagace SOH	52
4.4	Destinační management SOH	53
4.4.1	Spolupráce mikroregionu s dalšími subjekty	55
a)	Tuzemská spolupráce	55
b)	Zahraniční spolupráce.....	56
5	Opatření pro zlepšení destinačního řízení	58
5.1	Opatření pro rozšíření nabídky turismu.....	60
5.1.1	Aktivní turistika.....	60
a)	Vodní turistika	60
b)	Tematické naučné trasy (poznávací turistika)	61
5.1.2	Religiózní cestovní ruch.....	62

5.1.3	Zážitkový cestovní ruch (event turismus)	63
5.2	Opatření pro zkvalitnění doprovodných služeb turismu	63
5.2.1	Ubytovací a stravovací zařízení	63
5.2.2	Informační centra a propagace SOH	63
5.3	Opatření pro efektivnější destinační řízení	64
6	Závěr	65
	Seznam použité literatury	67
	Seznam zkratk	76
	Seznam tabulek	79
	Seznam obrázků	79
	Seznam grafů	80
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	81
	Seznam příloh	82

1 Úvod

Téma diplomové práce – Destinační management mikroregionu Hlučínsko a jeho rozvoj – bylo zvoleno především kvůli jeho aktuálnosti. Turismus je velmi důležitý pro každou oblast v České republice. Klíčovým prvkem je umět přilákat potencionální turisty do daného regionu a to jak z blízkého, tak i ze širokého okolí.

Cílem práce je analyzovat nabídku cestovního ruchu a úroveň destinačního managementu mikroregionu a navrhnout aktivity na jeho zlepšení, případně oblasti, na které by se měl management zaměřit.

Pro objasnění širšího kontextu destinačního managementu je následující kapitola práce věnována teoretickému ukotvení problému. V praktické části je vymezena charakteristika mikroregionu Hlučínsko, protože i to vytváří specifické podmínky tohoto regionu. Dále jsou již prezentovány výsledky primárního šetření a následně i náměty a opatření pro zlepšení destinačního řízení v mikroregionu.

Při podrobnější analýze lze předpokládat, že se některé terminologické pojmy mohou objevovat vícekrát, resp. ve větší míře se budou textem prolínat. Z tohoto důvodu je nezbytně nutné vymezit si těchto několik základních pojmů již na samotném počátku.

2 Teoretická východiska destinačního managementu

Destinační management je považován za novou vědní disciplínu, která je v České republice uplatňována teprve od počátku nového tisíciletí. V následující části jsou vymezeny nejdůležitější odborné pojmy z oblasti turismu a také bližší specifikace forem a druhů turismu. V neposlední řadě je kapitola zaměřena i na podstatu destinačního managementu.

2.1 Vymezení základních pojmů v oblasti cestovního ruchu

Pojmem turismus¹, neboli cestovní ruch, je označován složitý komplexní socioekonomický proces, který má vliv na řadu ekonomických i mimoekonomických oblastí společnosti. Vzhledem ke složitosti jevu je velmi problematické jej přesně definovat. Definice v prvopočátcích vědeckého zkoumání turismu se snažily odlišit turismus od cestování.

Mezníkem v oblasti zkoumání a definování turismu bývá označována definice autorů Hunzika a Krapfa z roku 1942. Ti definovali turismus jako „*souhrnné označení vztahů a jevů vznikajících na základě cesty a pobytu nerezidentů, pokud se pobytem nesleduje usídlení a pokud s ním není spojena žádná výdělečná činnost.*“ (V. Malá, 1999, str. 9).

Velmi podobná definice byla vydána Páskovou a Zelenkou (2002, str. 45), dle nichž je turismus definován jako „*komplexní společenský jev, jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity.*“

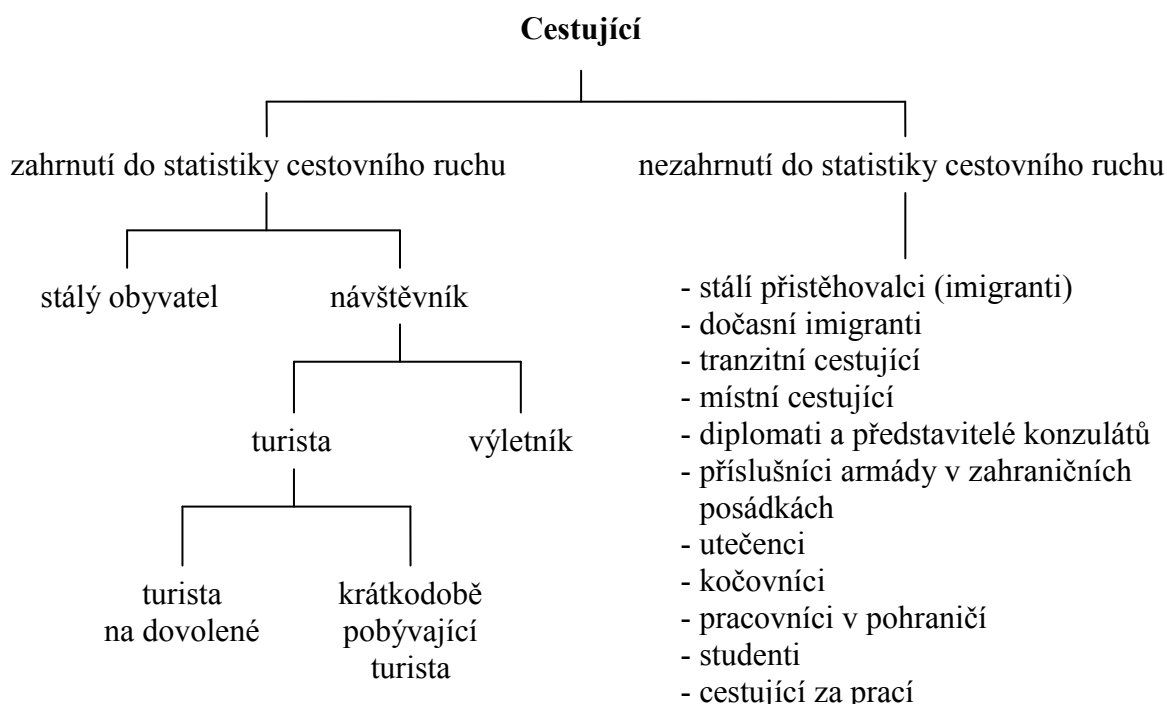
Palatková a Zichová (2011) uvádí, že definice pro statistické sledování turismu bylo nutné mnohem přesněji vymežit, a proto celá řada mezinárodních organizací usilovala o sjednocení jednotlivých pojmů z této oblasti. Milníkem těchto snah je často označována Mezinárodní konference o statistice turismu, konaná v červnu 1991 pod záštitou WTO² v Ottawě.

¹ Slovo „turismus“ je odvozováno z anglického jazyka (tourism), resp. z francouzského jazyka (tour).

² WTO vznikla přeměnou organizace nevládního charakteru IUOTO na mezinárodní organizaci v roce 1974. Od roku 2003 je WTO přidruženou organizací OSN na podporu cestovního ruchu. Dnes má 142 členů (vč. ČR) a 350 přidružených členů (pozorovatelé – zástupci soukromého sektoru, vzdělávací instituce, lokální vlády).

Výsledkem konference byla sada definic, jejíž zrevidované návrhy byly v roce 1993 předloženy Statistické komisi OSN, která je následně přijala, a o rok později byly publikovány. Doporučení ke statistice v turismu (RTS) je považováno za první ucelený mezinárodní materiál obsahující pojmy, definice, klasifikace a ukazatele v turismu, z něhož statistické sledování turismu dodnes vychází. V následujícím obrázku 2.1 je uvedena struktura cestujících sestavená podle závěrů zmíněné mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu.

Obr. 2.1: Klasifikace cestujících dle výsledků mezinárodní konference

Zdroj: Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy

Pro lepší pochopení výše uvedeného schématu je nutné pojmy úžeji definovat. Za stálého obyvatele (rezidenta) je v mezinárodním turismu považována fyzická osoba žijící v dané zemi alespoň jeden rok před příjezdem do jiné země a to na dobu kratší než jeden rok. Druhou kategorií rezidenta je rezident v domácím turismu, neboli fyzická osoba žijící na určitém místě dané země alespoň šest po sobě jdoucích měsíců před příjezdem do jiného místa na dobu kratší než šest měsíců.

Dále je zde uveden návštěvník (visitor), který je též definován v mezinárodním turismu a domácím turismu. Návštěvník v mezinárodním turismu je fyzická osoba cestující do jiné země, než ve které trvale žije, na dobu kratší než jeden rok, přičemž hlavním účelem této cesty nebývá vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi. Z hlediska domácího cestovního ru-

chu je návštěvníkem osoba trvale žijící v dané zemi, která cestuje na jiné místo v zemi mimo své běžné prostředí a to na dobu kratší než šest měsíců a hlavním účelem této cesty nebývá vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

Turista (tourist) v mezinárodním turismu je ta fyzická osoba cestující do jiné země, než ve které trvale žije, na dobu zahrnující alespoň jedno přenocování, avšak doba pobytu není delší než jeden rok a hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi. Turista v domácím turismu je fyzická osoba cestující do jiného místa odlišného od místa trvalého bydliště (ale v rámci země, v níž trvale žije), na dobu zahrnující alespoň jedno přenocování, ale doba pobytu není delší šesti měsíců, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

Z hlediska délky pobytu je dále definován:

- turista na dovolené (holiday maker) pobývajících na daném místě déle než je určený počet nocí či dní;
- krátkodobě pobývajících turista (short-term tourist), jenž cestuje na dobu nepřekračující určitý počet nocí nebo dní, ale s pobytem zahrnujícím minimálně jedno přenocování.

Výletník (some-day visitor) je v odborné literatuře definován pod pojmem jednodenní návštěvník. Jednodenní návštěvník v mezinárodním turismu je osoba cestující do jiné země, než ve které trvale žije a mimo své obvyklé prostředí, aniž by v dané zemi přenocovala, přičemž účel cesty bývá jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě. Výletník v domácím turismu je osoba cestující do místa odlišného od místa běžného prostředí (ale v rámci své země, v níž trvale žije), aniž by v navštíveném místě přenocovala a hlavní účel cesty bývá jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi.

Z hlediska terminologie je nezbytné definovat objekt cestovního ruchu. Hesková a kol. (2006, str. 15 – 16) považuje za objekt cestovního ruchu „*všechno, co se může stát cílem změny místa pobytu účastníka cestovního ruchu. Jde o přírodu, kulturu hospodářství apod. Tvoří ho cílové místo, podniky a instituce cestovního ruchu.*“ Jinak řečeno cílové místo je synonymem střediska cestovního ruchu, regionu či státu jakožto destinačního cíle. V odborné terminologii je cílovým místem označován pojem destinace cestovního ruchu neboli destinace.

Destinace je v užším slova smyslu klasifikována jako „*cílová oblast v daném regionu, typická významnou nabídkou atraktivit CR a infrastruktury CR.*“ V širším slova smyslu je pak defi-

nována jako „země, regiony, lidská sídla a další oblasti, které jsou typické velkou koncentrací atraktivit CR, rozvinutými službami CR a další infrastrukturou CR, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků.“ (Pásková, Zelenka, 2011, str. 59).

Z hlediska funkcí jsou klasifikovány následující destinace:

- městská střediska cestovního ruchu;
- lázeňská místa;
- rekreační střediska a obce
- chatové oblasti.

2.2 Typologie a systém turismu

V předchozí subkapitole bylo vymezeno základní pojetí turismu v obecné rovině, coby socio-ekonomický jev zahrnující ekonomické i mimoekonomické (kulturní, psychologické, geografické atd.) aspekty. V praxi je turismus zastoupen v konkrétních druzích a formách.

Formou CR je ten typ CR, jehož hlavním kritériem bývá motivace účastníků, tzn. účel cesty a pobytu. V tabulce 2.1 jsou uvedeny formy cestovního ruchu zastoupeny na území ČR.

Tab. 2.1: Základní formy cestovního ruchu dle klasifikace CzechTourism

Klasifikační hledisko	Formy cestovního ruchu
Místo realizace	Domácí cestovní ruch
	Zahraniční cestovní ruch
	Vnitrostátní cestovní ruch
	Mezinárodní cestovní ruch
	Světový cestovní ruch
Vztah k platební bilanci	Příjezdový cestovní ruch (aktivní)
	Výjezdový cestovní ruch (pasivní)
	Tranzitní cestovní ruch
Délka pobytu	Krátkodobý cestovní ruch
	Dlouhodobý cestovní ruch
Způsob zabezpečení	Organizovaný cestovní ruch
	Neorganizovaný cestovní ruch
Způsob účasti a formy úhrady nákladů na účast	Volný cestovní ruch (komerční)
	Vázaný cestovní ruch (sociální)

Zdroj: CzechTourism

Druhem CR je typ CR, pro jehož klasifikaci bývá nejdůležitějším faktorem jevový průběh a způsob realizace bývá závislý na geografických, socio-ekonomických a jiných podmínkách.

V ČR jsou definovány následující druhy CR:

- rekreační forma;
- kulturně-poznávací forma;
- lázeňsko-léčebná forma;
- sportovně-rekreační forma;
- formy cestovního ruchu spojené s profesními motivy (business tourism);
- seniorská forma;
- mládežnická forma;
- venkovská turistika, agroturistika, ekoturistika;
- cestovní ruch mimo veřejné formy;
- ostatní formy.

V příloze č. 1 je uvedena klasifikace cestovního ruchu dle Páskové a Zelenky (2011). I tato klasifikace je velmi podobná výše uvedené klasifikace dle CzechTourism.

V mnoha odborných publikacích je turismus klasifikován dle určitých hledisek. Jakubíková (2012) klasifikuje turismus dle hledisek, která jsou uvedena v tabulce 2.2.

Tab. 2.2: Klasifikační hlediska turismu dle D. Jakubíkové

Klasifikační hledisko	
Počet účastníků	Individuální turismus (1 osoba, 1 rodina)
	Skupinový turismus
Intenzita turistických proudů	Stálá
	Sezónní
	Mimosezónní
Způsob ubytování	Ubytovací zařízení
	Kempy
	Chaty a chalupy
	Ubytování v soukromí
Dopravní prostředky	Silniční individuální
	Autobusová, autokarová
	Lodní
	Kombinovaná
	Vertikální
	Městská hromadná doprava
Stravování	Individuální
	Společné

Zdroj: Marketing v cestovním ruchu: Jak uspět v domácí i světové konkurenci 2., aktualizované a rozšířené vydání.

2.3 Destinační management

Cestovní ruch je v posledních letech stále více a více dáván do souvislosti s přímým rozvojem regionů. Destinační management a marketing mohou výrazně tomuto rozvoji napomoci. Destinační řízení je na území ČR uplatňováno teprve od roku 2000, a proto je nutné čerpat ze zahraničních zkušeností a poznatků.

Destinačním managementem je označován „soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci CR v dané destinaci. Výsledkem procesu jsou udržitelné a konkurenceschopné produkty CR, společně sdílené logo, značka kvality, společný informačně-rezervační systém, tvorba cenové politiky, provádění výzkumu a sběru statistických dat z oblasti CR, iniciace partnerství soukromého a veřejného sektoru CR i podpora vzniku profesních spolků, sdružení a organizací“ (Pásková a Zelenka, 2002, str. 60).

Cestovní ruch se v mnoha regionech může stát výrazným prvkem jeho rozvoje. Z pohledu destinačního managementu je cestovní ruch společně s dalšími aktivitami součástí komplexního produktu, který tvoří a představuje celá destinace. Tento produkt nebývá výsledkem jednoho subjektu, ale společným výsledkem mnoha participujících subjektů.

Z hlediska terminologie destinačního managementu je nutné porozumět hlavním termínům – a to termínům označujícím region, turistický region, destinační typ a destinační identita.

Regionem je definován územní celek vyznačující se výskytem společných atributů nebo společných procesů. Označení je užíváno nejen pro územní celky, ale též pro administrativní, statistické či plánovací účely, a může se shodovat s vymezením destinace.

Turistickým regionem je označována oblast s takovým druhem turismu, který jednotlivé prvky v dané oblasti spojuje a zároveň je odlišuje od ostatních regionů.

Destinační typ je typem destinace, jehož hlavním zařazovacím kritériem je atraktivita cestovního ruchu s největší mírou návštěvnosti. Dle Páskové a Zelenky (2002, str. 60) „*lze vymezit základních 11 destinačních typů: lázeňský, přírodní, příbřežní, venkovský, městský, romantizující (hrady a zámky), horský, poutní, rekreační, příhraniční, atrakční (lidmi vytvořené atraktivitu).*“

Destinační identita je druh kolektivní identity, kdy se skupina rezidentů žijících v určité turistické destinaci plně identifikuje s její tradicí, kulturou, historií, filozofií, cíli a prostředky destinačního managementu. Ke klíčovým faktorům ovlivňující destinační identitu lze zařadit kvalitu komunikace představitelů destinačního managementu s rezidenty, míra spolupráce rezidentů v oblasti rozvoje destinace, míra shodnosti kulturní identity, vztah návštěvníků a rezidentů a míra autenticity destinace. Vliv na tvorbu destinační identity mohou mít i významné historické momenty daného území, tzv. Genius loci.³

³ Genius loci je latinské slovní spojení, které znamená Duch místa. V římské mytologii byl Genius loci bůžek ochraňující určité místo, často zobrazován jako had anebo lidská postava s rohem hojnosti.

2.4 Model budování destinačního managementu

Rozvoji destinace výrazně napomáhá i to, zda jsou jednotlivé subjekty v dané lokalitě schopny participovat tak, aby došlo ke vzniku strategicky řízené konkurenceschopné jednotky, jejíž činnost má několik základních okruhů:

- rozvoj v souladu s okolním životním prostředím;
- vytyčování ekonomických cílů;
- rozvoj sociálně-ekonomické sféry;
- vnitřní a vnější komunikace.

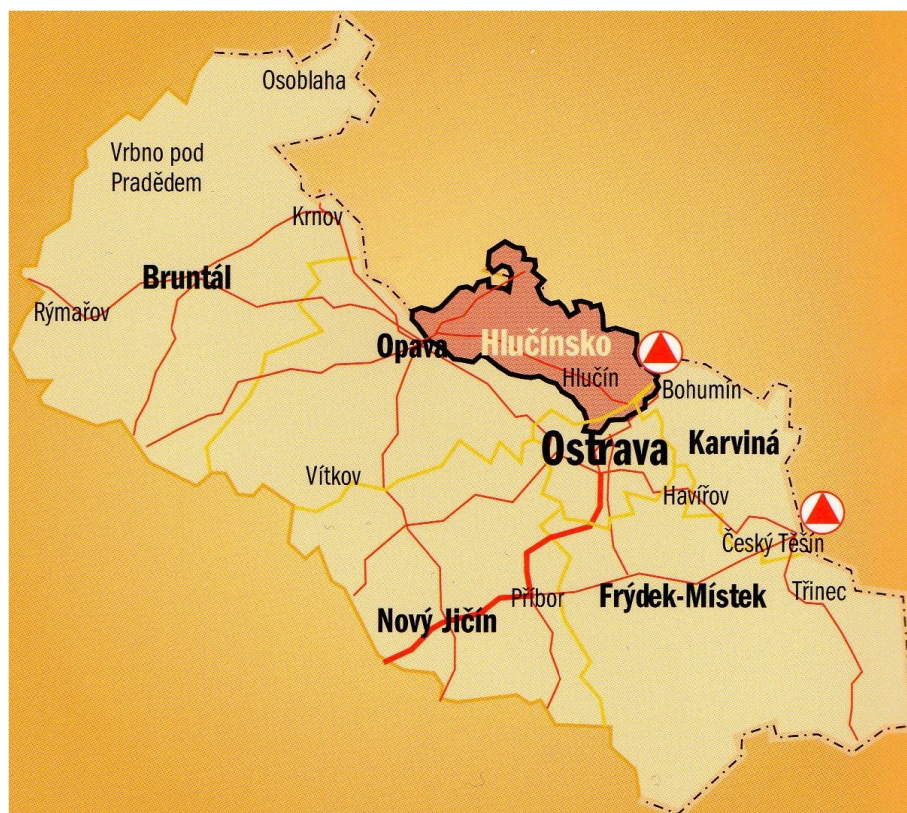
Dle Heskové (2006) by se management v dané destinaci měl zaměřit na ty klíčové oblasti, které jsou považovány za hlavní pilíře úspěšného řízení destinací. Ke klíčovým oblastem je zařazeno:

- vytvoření společnosti pro řízení destinace;
- výběr a určení klíčových produktů;
- vytváření partnerských sítí pro využití trhu;
- brand management – řízení značek;
- management kvality;
- management znalostí zaměřený na kvalitu lidských zdrojů.

3 Charakteristika mikroregionu Hlučínsko

Mikroregion Hlučínsko, mezi místními známý jako „Prajzka“, se nachází na severním okraji Moravskoslezského kraje, v těsné blízkosti česko-polských hranic. Území o rozloze 316 km² s největším sídelním městem Hlučínem, je přirozeně ohraničeno řekami - řeka Odra na jiho-východě, řeka Opava na jihu. Podél břehů řeky Opavy se táhne zvlněný pás Hlučínské pahorkatiny, součást Poopavské nížiny a nejzazších výběžků Jeseníků. Severní část oblasti je tvořena česko-polskou státní hranicí.

Obr. 3.1: Vymezení SOH v rámci Moravskoslezského kraje

Zdroj: Krásy a zajímavosti Hlučínska

Obr. 3.2: Mapa území SOH včetně zobrazení členských obcí

Zdroj: Publikace Krásky a zajímavosti Hlučínska

Hlučínsko bývalo a stále je zemědělskou oblastí s množstvím vodních ploch. Region nabízí širokou škálu kulturních pamětihodností, architektonických a řemeslnických zajímavostí, folklorních tradic a gastronomických specialit typických pro tento cíp kout ČR.

3.1 Historie Hlučína

První stopy, dokazující přítomnost člověka na území Hlučínska, jsou datovány ze starší doby kamenné, z dob lovců mamutů. Tyto stopy byly nalezeny na katastrech téměř všech obcí v oblasti. K nejčennějším nálezům je řazen pěstní klín nalezený na katastru obce Bohuslavice. Dále je to i tzv. „Landecká venuše“, paleolitická soška, představující torzo těla ženy vyřezané

z hematitu, nalezené na vrchu Landek, který se nachází v Ostravě-Petřkovicích. Více informací o sošce je uvedeno v příloze č. 2.

Nejstarší středověké osídlení je dle archeologických nálezů odhadováno do 8. století – jedná se o otevřené sídliště na území obcí Malé Hoštice, Velké Hoštice, Hněvošice. Do poloviny 13. století se území rozvíjelo jako součást Holasické provincie a po roce 1318 jako součást Opavského vévodství. Poté bylo území osídlováno kolonisty přicházejícími, zásluhou velehradského kláštera, z německy mluvících oblastí. Za Třicetileté války byl region sužován vpády dánských a švédských žoldnéřských vojsk, která zdejší obce několikrát vypálila.

Během posledních 250 let prošlo Hlučínsko bouřlivým rozvojem a především „*historický vývoj Hlučínska je fenoménem moderních českých dějin. Představuje v dějinách českých zemí specifikum, jehož vývoj je od poloviny 18. století něčím, co by němečtí historikové nejspíše nazvali „Sonderweg“ – zvláštní, specifickou vývojovou cestou.*“ (Myška a kol., 1995, str. 13).

Území regionu bylo až do roku 1742 součástí Zemí Koruny české. Po rakousko-pruských válkách⁴ a podepsání tzv. Vratislavského míru⁵ bylo Hlučínsko společně s dalšími částmi Slezska připojeno k Pruskému království⁶.

Po ukončení I. světové války, v únoru 1920, bylo území Hlučínska na základě rozhodnutí Pařížské mírové konference navráceno nově vzniklé ČSR.

Dalším zlomem v dějinách byl rok 1938, kdy na základě historického vývoje a Mnichovské dohody bylo Hlučínsko přičleněno k nacistické Třetí říši. Hlučínsko nebylo připojeno k Sudetengau, ale přímo k Altreichu. Po připojení k Hitlerově říši byla vyhlášena povinná služba mužů ve Wehrmachtu, což se výrazně podepsalo na životech zdejších obyvatel. Mnoho mužů ve válce padlo, resp. bylo zraněno či zajato.

⁴ Rakousko-pruské války (1740 – 1748) byly vedeny kvůli sporům o nástupnictví na trůn Habsburské monarchie mezi Marií Terezií a jejími sousedy – Pruskem, Bavorskem a Francií. Důvodem válek bylo odmítnutí Pragmatické sankce a územní nároky pruského krále Fridricha II. ve Slezsku.

⁵ Vratislavský mír – Pruský král Fridrich II. porazil u Časlavi vojska Marie Terezie a vyhrál tak bitvu o Slezsko. Své vítězství si pojistil příměřím ve Vratislavi z července 1742. Marie Terezie byla nucena přistoupit na nevýhodný mír, kterým ztratila Kladsko a téměř celé Slezsko.

⁶ Hranici Pruského království tvořila dnešní řeka Opava. Území, které bylo jižně od řeky, se říkalo Císařská a území od řeky na sever Prajzka – odtud také pochází Prajzaci a Cisaraci.

Po ukončení II. světové války, v roce 1945, bylo Hlučínsko znovu vráceno k českým zemím. V oblasti panovaly velmi komplikované demografické poměry pramenící z toho, že drtivá většina obyvatel se hlásila k německé národnosti (více než 50 tisíc obyvatel). Celkově bylo odsunuto cca 4 tisíce osob a nejasné byly rovněž konfiskace majetku. Konfiskační směrnice platné v ČSR, se nedaly v oblasti použít, protože by byl zkonfiskován veškerý majetek.

V dnešní době se region vyznačuje především velkou soudržností obcí, která je založena na tradicích. Tato soudržnost vyústila v založení Sdružení obcí Hlučínska v roce 1991.

3.2 Správní členění

Na území mikroregionu Sdružení obcí Hlučínska (SOH) se nachází celkem 27 obcí. Jmenovitě se jedná o obec Bělá, Bolatice, Bohuslavice, Darkovice, Dolní Benešov, Hať, Hněvošice, Hlučín, Chuchelná, Chlebičov, Kobeřice, Kozmice, Kravaře, Ludgeřovice, Markvartovice, Oldřišov, Pišť, Rohov, Služovice, Strahovice, Sudice, Šilheřovice, Štěpánkovice, Třebom, Velké Hoštice, Vřesina a Závada. Tři z těchto obcí mohou užívat titul město – Dolní Benešov, Hlučín, Kravaře. Mikroregion SOH navázal spolupráci se 4 městskými částmi, které historicky náleží do území regionu Hlučínska, avšak nejsou členy SOH, jsou to:

- Opava-Malé Hoštice,
- Ostrava-Hošťákovice,
- Ostrava-Lhotka,
- Ostrava-Petřkovice.

Podnětem k založení SOH byla reforma veřejné správy, která následovala po tzv. Sametové revoluci v listopadu 1989. Na základě listopadových událostí proudilo na Hlučínsk stále méně finančních prostředků, a proto se 30 obcí rozhodlo bránit své zájmy a 18. září 1991 došlo k ustanovení SOH, které se mj. výrazně podepsalo pod otevření hraničních přechodů s malým pohraničním stykem s Polskou republikou. Dne 27. října 1998 byla podepsána nová zakladatelská smlouva, tentokrát jen mezi 24 obcemi, k nimž později přistoupilo několik dalších obcí - obce Pišť, Bělá a Strahovice.

Z důvodu legislativních změn v roce 2003 bylo původní SOH nuceno vstoupit do likvidace a posléze vzniklo nové sdružení o identických členských obcích, názvu a také poslání. V současné době jsou aktivity Sdružení obcí Hlučínka zaměřovány na kooperaci v oblasti cestovního ruchu, kultury, propagace a celkového rozvoje regionu.

Mimo mikroregionu SOH jsou na území Hlučínska zastoupeny i další formy sdružení, jedná se o:

- Svazek obcí mikroregionu Hlučínsko-východ, se sídlem ve městě Hlučín;
- Svazek obcí mikroregionu Hlučínsko-západ, se sídlem ve městě Kravaře;
- Místní akční skupina Hlučínsko, se sídlem v obci Velké Hoštice.

Na sklonku roku 2001 byly starosty obcí na Hlučínsku založeny dva dobrovolné svazky obcí, které působí na historickém území Hlučínska. První z nich, Svazek obcí mikroregionu Hlučínska-východ, byl založen s cílem zlepšování a prohlubování hospodářské, kulturní a další spolupráce mezi členskými obcemi. Členská základna je tvořena obcemi Bělá, Bohuslavice, Darkovice, Dolní Benešov, Hať, Hlučín, Kozmice, Ludgeřovice, Markvartovice, Píšť, Šilheřovice, Vřesina, Závada, které jsou zároveň členy SOH. Dalšími členy Svazku jsou obce Děhylov a Dobroslavice, které však neleží na historickém území Hlučínska.

Druhý svazek, Svazek obcí mikroregionu Hlučínsko-západ, byl založen za účelem spolupráce mezi obcemi v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu, úkoly v oblasti ochrany ovzduší a správa majetku obcí, atd. Členská základna je i zde tvořena členskými obcemi SOH, konkrétně obcemi Hněvošice, Chlebičov, Koberice, Kravaře, Oldřišov, Rohov, Služovice, Strahovice, Sudice, Štěpánkovice, Třebom a Velké Hoštice. V prosinci 2006 došlo k přistoupení obcí Bolatice a Chuchelná.

Prvotním důvodem vzniku těchto svazků byla možnost čerpání dotací z programů EU (z programu SAPARD mohly čerpat pouze svazky obcí s počtem obyvatel do 45 000). Druhotným důvodem byla spolupráce obcí a měst spadajících pod tzv. pověřené úřady Hlučín a Kravaře.

3.3 Přírodní podmínky

Území regionu je tvořeno mírně zvlněnou Hlučínskou pahorkatinou, která je součástí Poopavské nížiny. Na modelaci terénu se výrazně podílela činnost ledovců a vodních toků. Zajímavým přírodním úkazem jsou nivy řek s množstvím meandrů a slepými rameny. Nejvyšším bodem Hlučínské pahorkatiny je Almin kopec (315 m n. m.) nacházející se nedaleko Hněvošic.

3.3.1 Vodstvo

Vodstvo na území Hlučínska náleží do povodí řeky Odry, která ústí do Baltského moře. Zdejší toky prošly mnoha regulačními zásahy, bez nichž by bohatě meandrovaly. Regulační zása-

hy byly vzhledem k okolní krajině příliš tvrdé, např. použití cizorodého materiálu (lomový kámen, beton). Povrchová voda bývala často znečištěna kanalizačními vodami, dnes jsou v mnoha zdejších obcích vybudovány městské ČOV. Dalšími znečišťovateli povrchových vod jsou splašky a voda z polí. Díky těmto negativním skutečnostem jsou vodní toky regionu biologicky i funkčně znehodnoceny.

Jižní část území je ohraničeno řekou Opavou, která tak tvoří přírodní hranici tohoto mikroregionu. V úseku mezi Malými Hošticemi a Dolním Benešovem řeka bohatě meandruje a je zde evidováno množství slepých ramen. K cenným tokům lze zařadit také Oldřišovský potok (Sudice), říčky Jasénka (soutok s Opavou u Hlučína) a Štěpánka (niva řeky Opavy u Kravař).

Největší vodní plochy zdejšího regionu představují zatopené šterkovny. Tyto plochy jsou v dnešní době využívány k intenzivní rekreaci – jednou z nich je např. Hlučínská šterkovna, známá jako Hlučínské jezero.

Nejrozsáhlejší rybniční soustava se nachází na Opustě u obce Bohuslavice. Největším rybníkem je rybník Nezmar u Dolního Benešova. Část rybníků je využívána k intenzivnímu chovu ryb a většina z nich má i redukováná litorální pásma (nádrže s mělkou vodou určené pro pěstování vodních rostlin a rákosu).

V nivách toků se dodnes zachovaly tůňe a slepá ramena. Jedny z nejhodnotnějších tůní a slepých ramen jsou evidovány na území přírodní rezervace Koutské a Zábřežské louky v nivě řeky Opavy.

Mimo povrchové vody je Hlučínsko bohaté také na podzemní vody. Některé prameny vyvěrají na povrch a jsou využívány jako pitná voda (např. pramen Židlo nedaleko obce Bělá).

3.3.2 Klima

Mírně teplé podnebí je ovlivňováno srážkovým stínem Jeseníků. Průměrné roční teploty se pohybují okolo 8°C a roční srážky kolem 640 mm. Okrajové části ve východní části mikroregionu jsou vlhčí, protože navazují na Ostravskou pánev, která je považována za nejvlhčí nížinnou oblast v ČR. (Koutecká a kol., 2004).

3.3.3 Půdy

Z typů půd jsou v regionu nejvíce zastoupeny hnědozemě. V nivách velkých i menších vodních toků se nachází také plochy hlinitých půd. Výjimkou nejsou ani močály, např. v oblasti Koutských a Zábřežských luk).

3.3.4 Zvláště chráněná území

Na Hlučínsku se nachází několik chráněných území. Některé z těchto přírodních lokalit jsou zapsány na Seznamu národních přírodních památek, jiné spadají do seznamu NATURA 2000. Mapa s vyznačením chráněných lokalit je uvedena v příloze č. 3.

a) Přírodní rezervace

Na seznam přírodních rezervací je zařazena přírodní rezervace Koutské a Zábřežské louky, která se rozprostírá mezi Kravařemi a Zábřehem, městskou částí obce Dolní Benešov. Louky jsou považovány za nejhodnotnější zachovalou mokřadní oblast Hlučínska.

Přírodní rezervace Černý les I. a II. u Šilheřovic, jsou zapsány na Seznamu NATURA 2000. Cílem zápisu je ochrana vzácného páchníka hnědého (brouk).

K dalším přírodním rezervacím lze zařadit Hněvošický háj a Dařanec. Obě rezervace byly založeny v roce 1969. Jedinou lokalitou, zapsanou na Seznamu přírodních památek, je Hranečnick u Píště, který je tvořen lesním komplexem a nachází se severozápadně od obce Píšť.

b) Národní přírodní památka

Na Hlučínsku se nachází i dvě lokality, které jsou evidovány jako národní přírodní památka. První oblastí je Odkryv v Kravařích – jedná se o umělý odkryv hliněných ledovcových usazenin, který byl odhalen při těžbě písku severozápadně od centra města. Svým složením odpovídá hlinitým pískům z období sálského kontinentálního zalednění (období čtvrtohor).

Druhou národní přírodní památkou je lokalita Landek, která se nachází v Ostravě-Petřkovicích.

c) Ornitologické lokality

Z pohledu fauny se na Hlučínsku najde také několik ornitologických lokalit. Na východě území okrajově zasahuje ptačí oblast Heřmanský stav – Odra – Poolzí, která je taktéž vedena v seznamu NATURA 2000. Tento úsek je navíc součástí významného zimoviště vodních ptáků.

Další lokality vhodné pro pozorování ptáků se nachází v okolí Bohuslavic a Ostravy-Hošťálkovic. V posledně jmenované lokalitě se nachází zajímavé přírodní útvary a společně s povodím řek Odry a Opavy jsou evidovány jako biokoridory a biocentra.

3.3.5 Chráněná fauna a flora

Zdejší faunu zastupují zejména různé druhy hmyzu, ptáků a savců. K nejcennějším zástupcům hmyzu je řazen střevlík (*Carabus arcensis*) vzácnější lesní druh, který se vyskytuje pouze v PR Dařanec. Dalším chráněným druhem je bobr evropský, jehož ohryzy byly až donedávna k vidění v porostu na březích řeky Opavy u Dolního Benešova.

Na území Hlučínska se nachází také několik chráněných rostlinných druhů – jedná se o kýchavici Lobellovu, karpatskou květenu a vemeník dvoulistý. Vemeník dvoulistý je jednou z nejcennějších volně rostoucích v ČR.

Na Hlučínsku je evidováno několik památných stromů, jedná se tyto chráněné stromy:

- lípa malolistá v Hlučíně-Jasénkách (u bývalého mlýna);
- javor mléč v Hlučíně (u Domu dětí a mládeže);
- buk lesní červenolistý v Hlučíně (městský park);
- buk lesní v Hlučíně (parčík u polikliniky);
- dub letní v Bohuslavicích (Dominikův dub);
- lípa malolistá v Kravařích (farní zahrada);
- lípa malolistá v Ludgeřovicích (Janova lípa);
- metasekvoj tisovcovitá v Oldřišově;
- tisovec dvouřadý v Šilheřovicích (u místní hájenky).

3.4 Ekonomická charakteristika

Tato část práce je zaměřena na bližší ekonomickou charakteristiku mikroregionu SOH. Jsou zde představeny ekonomické ukazatele, nejvýznamnější průmyslové podniky, nerostné bohatství a samozřejmě i zdejší zemědělství.

3.4.1 Ekonomické ukazatele

V této podkapitole jsou prezentovány dva ekonomické ukazatele mikroregionu – jedná se o nezaměstnanost a také kriminalitu.

a) Nezaměstnanost

Mikroregion Sdružení obcí Hlučínska se nachází mezi dvěma velkými městy – Ostravou a Opavou. Ostravsko se dlouhodobě potýká s vysokou nezaměstnaností a lze předpokládat, že tento fakt bude ovlivňovat také nezaměstnanost v mikroregionu.

Tab. 3.1: Vývoj míry nezaměstnanosti ve vybraných okresech MSK v letech 2004 - 2011

Okres	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Opava	10,2	11,5	10,4	8,5	7,5	10,5	11,4	10,4
Ostrava-město	16,6	14,8	13,3	9,4	8,4	11,3	12,0	11,4
MSK	15,4	14,7	13,4	11,0	8,5	11,1	12,4	11,2
ČR	9,2	9,0	8,1	6,6	5,4	8,0	9,6	8,6

Zdroj: Český statistický úřad a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Data ve výše uvedené tabulce jsou zkreslená – analyzovaný mikroregion se nachází v okrese Opava. Jak lze vidět, nejnižší zaměstnanost byla v roce 2008, kdy na 1 volné pracovní místo připadalo pouze 9 uchazečů. Naopak v roce 2011 bylo na 1 pracovní místo Úřady práce evidováno 25,7 uchazečů, téměř trojnásobek oproti roku 2008.

Ukazatelem nezaměstnanosti je míra nezaměstnanosti. V ekonomické teorii je za nezaměstnaného považována osoba, která je schopná a ochotná pracovat, avšak není schopna získat placené zaměstnání. Mezinárodní organizace práce považuje za nezaměstnaného osobu, která je starší 15-ti let, aktivně hledá práci a je připravena k nástupu do práce do 14 dnů. Míra nezaměstnanosti se určuje dle následujícího vzorce:

$$u = \frac{U}{E + U} \cdot 100 \quad (3.1)$$

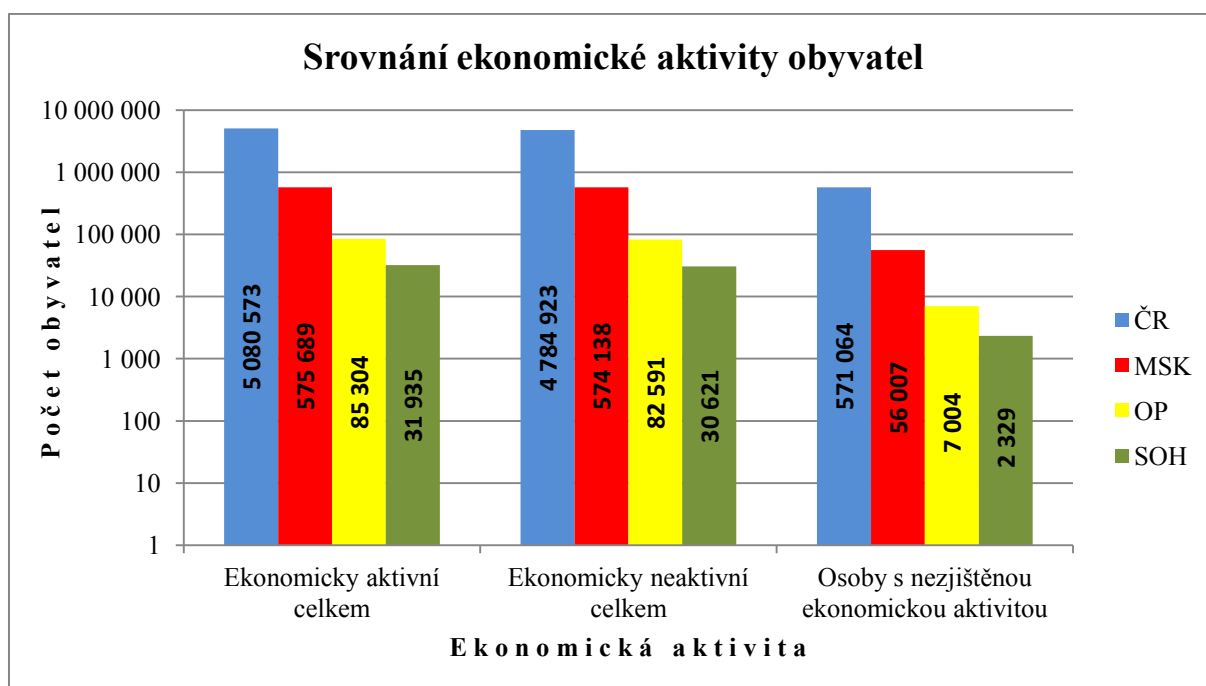
Po dosazení dat z výsledků SLDB 2011 do uvedeného vzorce vzniká následující rovnice:

$$u = \frac{3267}{28668 + 3267} \cdot 100 \quad (3.2)$$

Míra registrované nezaměstnanosti ke 26. březnu 2011 činila 10,23 %. Také tento ukazatel je zavádějící, neboť ne všichni občané během SLDB na tyto otázky odpověděli. Ze zveřejněných dat vyplývá, že nejvyšší nezaměstnanost byla v obci Třebom – ta činila téměř 24 %, tzn., že téměř každý čtvrtý obyvatel této obce byl evidován na Úřadu práce. Ve zbylých obcích se míra nezaměstnanosti pohybovala mezi 8 – 11 %. Tabulka s hodnotami nezaměstnanosti ve všech členských obcích je uvedena v příloze č. 4.

V následujícím grafu 3.1 je vyjádřena ekonomická aktivita obyvatel SOH ve srovnání s ČR, MSK a OP platná k 26. březnu 2011.

Graf 3.1: Srovnání ekonomické aktivity obyvatel SOH s vybraným územím

Zdroj: Vlastní zpracování dle výsledků SLDB 2011

b) Kriminalita

Dalším důležitým ekonomickým faktorem je kriminalita. Kriminalitou se rozumí páčání pře-
stupků a trestných činů. V následujících tabulkách 3.2 a 3.3 je uveden počet spáchaných kri-
minálních činů na území SOH ve srovnání s počtem kriminálních činů spáchaných na území
okresu Opava. Na další stránce jsou srovnány objasněné kriminální činy, taktéž na území
SOH ve srovnání s okresem Opava.

Tab. 3.2: Zjištěná kriminalita na území okresu Opava v letech 2003 - 2012

Kriminalita			Zjištěná kriminalita na území okresu Opava v letech 2003 - 2012										
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Celková kriminalita			3923	3719	3536	3197	3329	3247	3139	3230	3587	3920	
v tom	Obecná kriminalita		3167	2966	2474	2377	2323	2257	2255	2412	2767	3006	
	z toho	Násilná kriminalita	280	316	296	272	223	220	181	231	270	302	
		Mravnostní kriminalita	28	23	28	13	17	16	24	25	19	18	
		Majetková kriminalita	2535	2304	1879	1831	1892	1786	1865	1892	2165	2367	
		z toho krádeže	vloupáním	884	746	553	475	527	504	533	696	836	783
			prosté	1442	1342	1177	1109	1137	1064	1056	969	1068	1247
		Ostatní kriminalita	324	323	271	261	191	235	185	264	313	319	
	Hospodářská kriminalita		302	344	685	429	310	299	362	318	300	364	
	Zbývající kriminalita		454	409	377	391	696	697	576	500	520	550	

Zdroj: Intranet Policie České republiky

Tab. 3.3: Zjištěná kriminalita na území SOH v letech 2003 - 2012

Kriminalita			Zjištěná kriminalita na území SOH v letech 2003 - 2012									
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celková kriminalita			1007	868	834	734	883	783	918	836	1254	1249
v tom	Obecná kriminalita		811	680	613	557	639	539	675	597	974	943
	z toho	Násilná kriminalita	97	77	83	65	53	44	62	45	81	81
		Mravnostní kriminalita	13	6	9	2	4	4	5	3	5	10
		Majetková kriminalita	609	515	463	432	517	426	569	488	803	753
		z toho krádeže	vloupáním prosté	177	169	159	153	117	170	183	319	259
				365	308	250	230	296	249	335	253	387
		Ostatní kriminalita	92	82	58	58	65	65	39	61	85	99
	Hospodářská kriminalita		54	70	121	58	50	56	67	73	88	96
	Zbývající kriminalita		142	118	100	119	194	188	176	166	192	210

Zdroj: Intranet Policie České republiky

Tab. 3.4: Objasněná kriminalita na území okresu Opava v letech 2003 - 2012

Kriminalita			Objasněná kriminalita na území okresu Opava v letech 2003 - 2012										
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Celková kriminalita			2095	2085	2055	1836	1899	1725	1482	1540	1586	1753	
v tom	Obecná kriminalita		1467	1462	1156	1161	1047	923	776	892	960	1073	
	z toho	Násilná kriminalita	242	270	261	231	185	160	133	174	180	211	
		Mravnostní kriminalita	25	19	26	10	14	11	17	21	13	14	
		Majetková kriminalita	920	897	649	696	714	588	525	492	515	603	
		z toho krádeže	vloupáním	319	306	174	183	194	164	121	163	187	169
			prosté	494	471	397	363	414	333	283	226	234	331
		Ostatní kriminalita	280	276	220	224	134	164	101	205	252	245	
	Hospodářská kriminalita		201	239	538	303	203	175	184	189	148	189	
	Zbývající kriminalita		427	384	361	372	649	627	522	459	478	491	

Zdroj: Intranet Policie České republiky

Tab. 3.5: Objasněná kriminalita na území SOH v letech 2003 - 2012

Kriminalita			Objasněná kriminalita na území SOH v letech 2003 - 2012										
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Celková kriminalita			549	472	461	432	499	430	384	379	500	556	
v tom	Obecná kriminalita		382	310	268	282	287	221	207	179	277	311	
	z toho	Násilná kriminalita	83	63	73	59	43	35	46	34	45	57	
		Mravnostní kriminalita	12	6	8	1	3	3	3	3	3	8	
		Majetková kriminalita	204	166	133	169	186	129	133	94	159	172	
		z toho krádeže	vloupáním	70	55	44	74	51	37	24	36	59	62
			prosté	106	94	65	69	102	65	82	45	57	83
		Ostatní kriminalita	83	75	54	53	55	54	25	48	70	74	
	Hospodářská kriminalita		32	48	94	36	27	36	21	43	47	59	
	Zbývající kriminalita		135	114	99	114	185	173	156	157	176	186	

Zdroj: Intranet Policie České republiky

3.4.2 Průmysl

Většina obyvatel je zaměstnána v místních průmyslových podnicích, z nichž některé se řadí mezi nejvýznamnější podílňíky na světovém trhu.

Jedním z největších zaměstnavatelů na Hlučínsku je firma Lanex, a.s. sídlící v obci Bolatice. Firma se specializuje na produkci technického textilu. Produkce společnosti je exportována na trhy více než 50-ti zemí světa, přičemž hlavními odběrateli jsou trhy v Rusku a EU.

Další velkou firmou v oblasti je MSA Dolní Benešov, zabývající se výrobou průmyslových armatur. Společnost je součástí skupiny RIMERA-GROUP a řadí se k předním světovým výrobcům průmyslových armatur. Armatury ze zdejší produkce jsou určeny pro přepravu a zpracování ropy a plynu, jadernou i klasickou energetiku, teplárenství a tepelné sítě anebo vodárenství. K nejvýznamnějším odběratelům se řadí Jižní Korea, SAE, Indie, Rusko, USA,...

V dolnobenešovské průmyslové zóně sídlí i firma Armatury Group, a.s. Výroba firmy je zaměřena na produkci hutních armatur a vysokotlakých armatur pro jadernou energetiku. I její produkce je určena pro export do jaderných elektráren v Česku, Slovensku a Rusku.

Posledním velkým zaměstnavatelem je společnost PF Plasty Chuchelná, specialista na výrobu vstřikovacích forem a výlisků z termoplastů. Prvopočátky historie tohoto odvětví na Hlučínsku sahají až do roku 1860, kdy se specializovala na zpracování lnu. Od roku 1948 nastal prudký vzestup firmy a zlomovým rokem byl rok 1985, kdy firma začala vyrábět legendární „tatrovku“, auto s označením TATRA 815 o rozměrech 34 x 75 x 26,5 cm.

Část obyvatel dojíždí do zaměstnání do velkých měst – Opavy a Ostravy. K opavským zaměstnavatelům lze zařadit společnost Model Group, a.s. (obaly, kartonové krabice), Teva Pharmaceuticals ČR (nadnárodní izraelská firma specializující se na výrobu léčiv), Opavia (dříve Fidor, dnes patří nadnárodní korporaci Kraft Foods, výroba cukrovinek - fidorky, diskíto, oplatky,...), Ostroj Opava anebo Slezská nemocnice. Ostravští zaměstnavatelé jsou zastoupeny zejména firmami Evraz Vítkovice Steel a ArcelorMittal Ostrava, a. s.

Následující tabulka udává počet obyvatel SOH, kteří dojíždějí do svého zaměstnání resp. do škol. Data v tabulce jsou platná k 26. 3.2011.

Tab. 3.6: Počet obyvatel, kteří vyjíždějí do zaměstnání a škol

			SOH
Vyjíždějící celkem			17 138
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		12 277
	v tom	v rámci obce	1 732
		do jiné obce okresu	4 611
		do jiného okresu kraje	5 187
		do jiného kraje	280
		do zahraničí	467
	vyjíždějící do škol		4 861
	v tom	v rámci obce	1 311
		mimo obec	3 550

Zdroj: vlastní zpracování na základě výsledků SLDB 2011

Na území hluchínských obcí existují také průmyslové zóny. Rozlohou největší průmyslová zóna, přes 20 ha, byla vystavěna v obci Bolatice. V době vzniku, r. 2006, to byla nejlépe připravená průmyslová zóna v okrese Opava. V současnosti je tato zóna plně využita. Další průmyslové zóny byly postaveny v Dolním Benešově a Chuchelné – obě se nachází v těsné blízkosti tamních železničních stanic.

3.4.3 Nerostné bohatství

Na území mikroregionu je provozován jediný současný sádrovcový důl v ČR. Těžební důl ležící na okraji obce Koberice má plochu cca 140 ha a aktuální těžební plocha tvoří cca 60 ha. Těžba započala roku 1963, od roku 1995 je jediným těžitelem a zároveň zpracovatelem firma GYPSTREND s.r.o.. Již dnes jsou vypracovány plány, které řeší otázku využití dolu po ukončení provozu – mimo jiné existuje plán na zatopení dolu a následné využití pro rekreaci.

Průmyslová těžba písku se podepsala na vzniku NPP Odkryv v Kravařích, která je zmíněna výše. Odkryv zabírá rozlohu 1,6 ha a na seznamu NPP je zařazen od roku 1966.

K dalším nerostným surovinám patří písek (obec Závada) a štěrk (Dolní Benešov, Kravaře)

3.4.4 Zemědělství

Hlučínsko vždy bylo a stále je zemědělsky zaměřenou oblastí. Na polích se pěstují plodiny, které lze nalézt i v jiných částech ČR - jedná se cukrovou řepu, obiloviny (pšenice, žito, oves), kukuřici a řepku olejku.

3.5 Sociální charakteristika

Následující část je věnována sociální charakteristice. Postupně jsou zde představeny základní demografické ukazatele, zdejší kultura, jazyk, významné osobnosti a další aspekty lidské společnosti.

3.5.1 Demografie

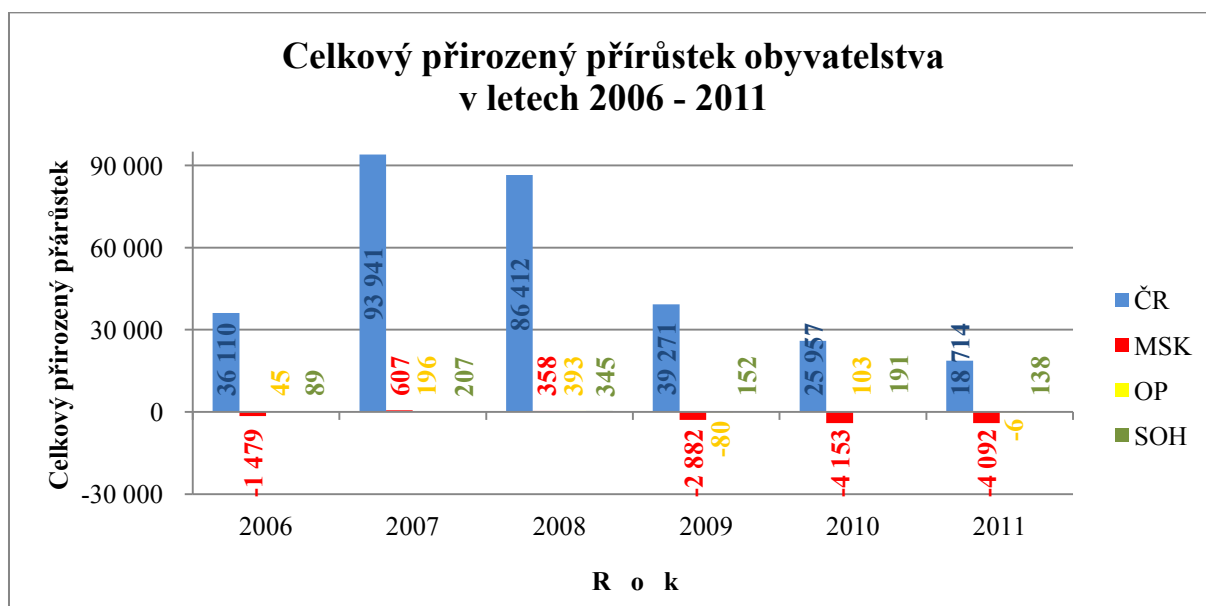
Jedním ze základních demografických ukazatelů je celkový přirozený přírůstek obyvatel, který se počítá v absolutních hodnotách. Ukazatel je součtem přirozeného přírůstku a migračního salda obyvatel v daném roce. Přirozený přírůstek je součtem živě narozených v daném roce a počtem zemřelých v témže roce. Migrační saldo je počítáno jako součet imigrantů a emigrantů v daném roce.

$${}_tCPP = {}_tPP + {}_tMS \quad (3.3)$$

$${}_tCPP = ({}_tN^v - {}_tD) - ({}_tI - {}_tE) \quad (3.4)$$

Z níže uvedeného grafu vyplývá, že celkový přirozený přírůstek obyvatel v MSK od roku 2009 je klesající. Avšak celkový přirozený přírůstek obyvatel v SOH je kladný a doposud se nikdy nedostal do záporných hodnot. Jinak řečeno že zatímco v MSK je evidován úbytek obyvatel, tak v SOH je tomu naopak – je zde přírůstek obyvatel.

Graf 3.2: Celkový přirozený přírůstek (úbytek) obyvatel v letech 2006 - 2011

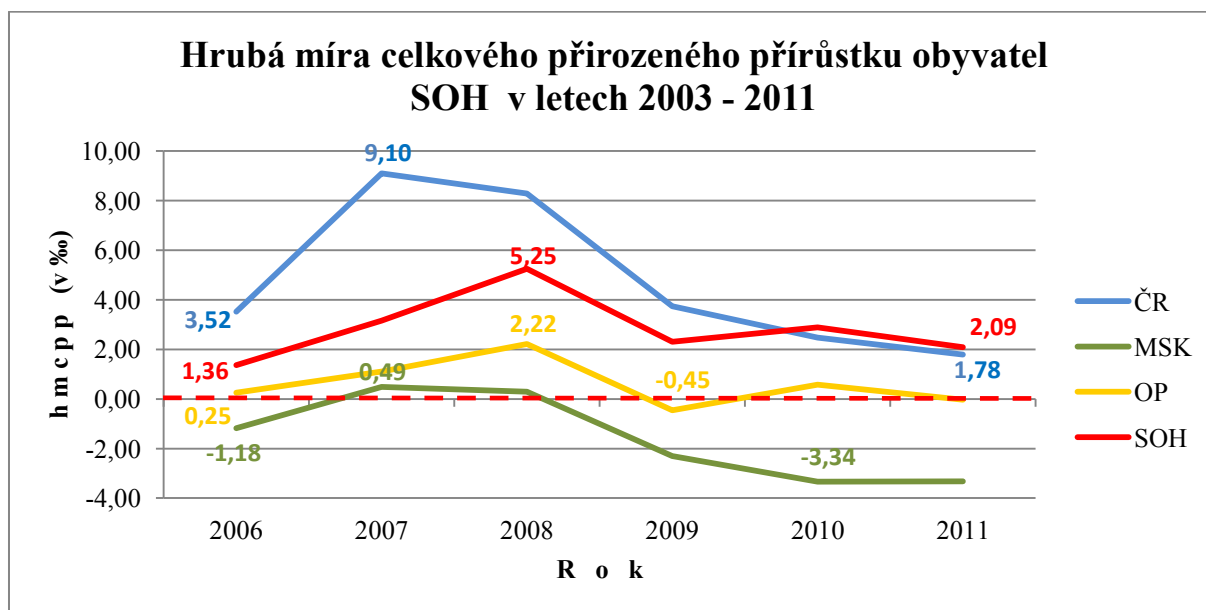

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Pro lepší grafické znázornění celkového přírůstku je následně uveden další demografický ukazatel – hrubá míra celkového přirozeného přírůstku. Ukazatel má relativní hodnotu a je počítán v promilích. V grafu jsou uvedeny počáteční, nejvyšší a nejnižší hodnoty.

$${}_t hmcpp = {}_t hmpp + {}_t hmms \quad (3.6)$$

Graf 3.3: Hrubá míra celkového přirozeného přírůstku obyvatel SOH v letech 2003 - 2011

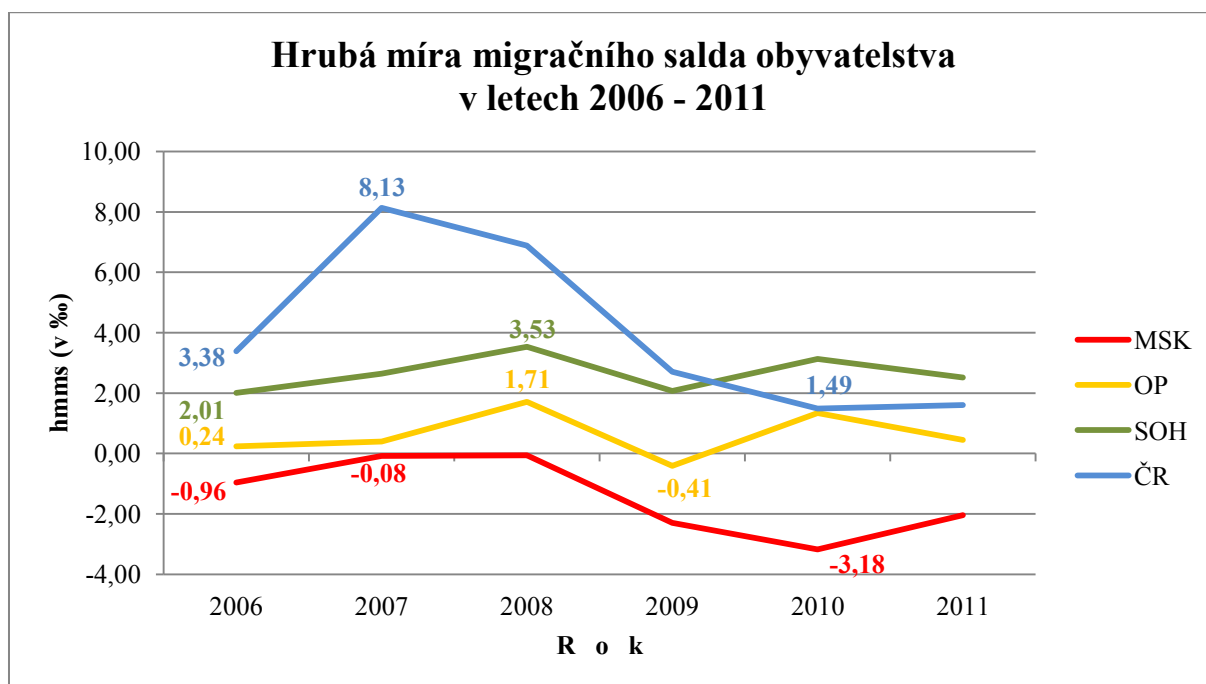

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Velkým problémem dnešní doby je výrazný odliv obyvatel z venkova do větších měst. Dalo by se očekávat, že stejnému problému čelí SOH. Situace je ovšem jiná, jak je uvedeno v grafu 3.4. Hodnoty hrubé míry migračního salda (hmms) MSK jsou v posledních letech záporné – tedy více obyvatel se z regionu vystěhovává. Naopak hodnoty pro SOH jsou pozitivní a tudíž se nepotýká s výrazným odlivem obyvatel.

$${}_t hmms = \frac{{}_t MS}{{}_t P} * 1000 \quad (3.7)$$

Graf 3.4: Hrubá míra migračního salda v letech 2006 - 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Historický vývoj tohoto území je podepsán také pod národnostní složení místních obyvatel. Dle výsledků posledního SLDB v roce 2011 se k jiné než české, moravské a slezské národnosti hlásilo 860 místních lidí. Nejvíce místních obyvatel se hlásil k národnosti slovenské (446 obyvatel), německé (224 obyvatel) a polské (107 obyvatel). Také tyto výsledky jsou zkreslené, jelikož 14 534 respondentů svou národnost v dotazníku neuvedlo.

Z pohledu víry se více než $\frac{1}{3}$ místních obyvatel dle SLDB 2011 hlásilo k církvi nebo jiné náboženské společnosti. Konkrétně z 26 789 věřících lidí se téměř 90% hlásilo k římskokatolické církvi. Dalším zajímavým výsledkem SLDB 2011 bylo to, že počet obyvatel, kteří se k otázce náboženství nevyjádřili, je téměř stejný jako počet hlásících se věřících, vyjádřeno v absolutních hodnotách to bylo 27 494 obyvatel

Demografické tabulky a grafy k národnostnímu složení a náboženskému vyznání jsou uvedeny v přílohách č. 5 a 6.

3.5.2 Jazyk

Jak bylo již několikrát zmíněno, připojení oblasti Hlučínska k Pruskému království se výrazně podepsalo na zdejší mentalitě. Mimo historii, folklor, národnostní vývoj, gastronomii to byl i jazyk, který byl a je silně ovlivněn germanismem.

Po záboru území Pruskem byl ve zdejší oblasti zahájen tvrdý germanizační kurz. Ovšem dle doložených písemných pramenů je známo, že „byly roku 1840 z 38 obcí pouze dvě s německy hovořícím obyvatelstvem: Třebom a Sudice. Díky katolickému duchovenstvu se „moravština“, jak svůj jazyk Hlučíňané nazývali, uchovala mezi lidem jako běžný hovorový jazyk.“ (Myška a kol., 1995, str. 13).

Silný vliv germanismu lze vypočítávat v řeči místních obyvatel dodnes. V hlučínském nářečí se i dnes užívají slova geburtstag (narozeniny), tepich (koberec), cimra (místnost, komnata), krchov (hřbitov) aj. Další výrazy, dodnes velmi používané, jsou uvedeny v příloze č. 7.

3.5.3 Tradice a zvyky

Jak bylo zmíněno, historický vývoj se výrazně ovlivnil zdejší kulturu a tradice. Každoročně se v hlučínských obcích a městech koná přes 2 000 akcí nejrozličnějšího charakteru – hudební festivaly, pivní slavnosti, gastronomické hody atd.

Tradiční zvyky a hlučínské nářečí jsou na oslavách prezentovány lidovými soubory – např. Srubek a Škobránek ze Štěpánkovic, Burianky z Bolatic, Klub seniorek z Bolatic, Karmašnice z Kravař, lidový soubor Vlašanky z Bohuslavic, seniorky z Vřesiny či dětský soubor Majiček ze Šilheřovic.

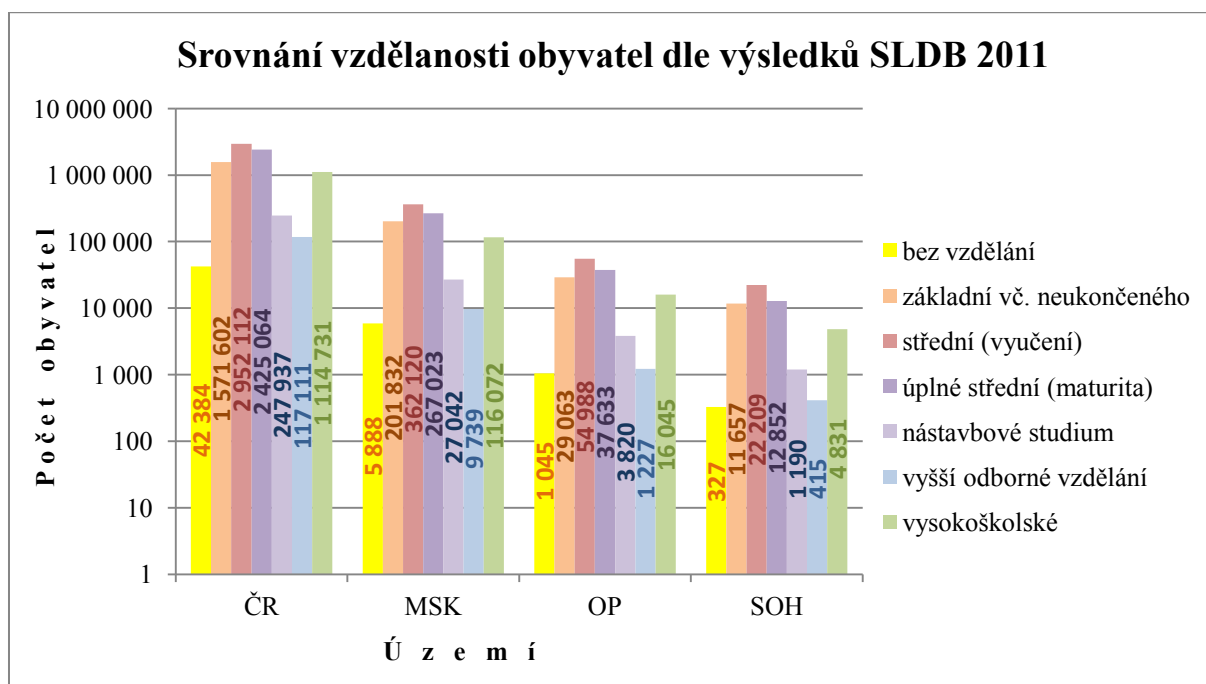
O místním folkloru obyvatel vypovídají i muzejní expozice, které jsou umístěny např. ve Skanzenu lidových tradic v Bolaticích, Muzeu Hlučínska v Hlučíně či Zámecké expozici v Kravařích.

3.5.4 Vzdělanostní charakteristika

Region se rozprostírá mezi 2 centry vzdělání – Opavou a Ostravou. Mimo mateřských a základních škol jsou na Hlučínsku zastoupeny i střední školy. Jedná se o Gymnázium Josefa Kainara v Hlučíně, Odborné učiliště a Praktickou školu v téže obci a Střední školu hotelnictví, gastronomie a služeb v Šilheřovicích.

V následující tabulce je uvedena vzdělanostní struktura obyvatel dle výsledků SLDB z roku 2011. Z uvedené tabulky je zřejmé, že ne všichni obyvatelé na tuto otázku odpověděli.

Graf 3.5: Srovnání vzdělanosti obyvatel dle výsledků SLDB 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě výsledků SLDB 2011

Z uvedeného grafu vyplývá, že nejvíce obyvatel na srovnávaných územích má střední vzdělání zakončené výučním listem. Stejně tak ve všech srovnávaných územích je nejmenší zastoupení obyvatel, které nedosáhly vzdělání.

3.6 Cestovní ruch

Hlučínsko má bezesporu velmi pestrou nabídku cestovního ruchu. Jak již bylo zmíněno, destinační management je v ČR aplikován poměrně krátce. Moravskoslezský kraj je pro turistickou sezonu 2013 rozdělen na několik turistických oblastí, viz příloha č. 8. Mikroregion SOH je zařazen do turistické oblasti Opavské Slezsko, na jejímž území se mj. nachází zámky Hradec nad Moravicí a Raduň, Arboretum Nový Dvůr.

3.6.1 Návštěvnost regionu

SOH statisticky nesleduje počet návštěvníků na svém území. Lze pouze předpokládat, že nejčastěji navštěvovanými akcemi jsou kulturní akce a výstav. Z pohledu památek je pravděpodobně nejnavštěvovanější památkou Areál čs. opevnění Hlučín-Darkovičky.

3.6.2 Významné osobnosti, gastronomie

Na Hlučínsku se narodilo či působilo mnoho představitelů, kteří se proslavili v nejrůznějších oborech – hudba, literatura, sport, divadlo, ... Vyjmenovat všechny, kteří se svým dílem podí-

leli na rozšíření povědomí o Hlučínsku, by přesáhlo rámec této práce. Tito významní občané jsou uvedeni v tabulce v příloze č. 9.

Mezi tradiční pokrmy se řadí šimlena (povidlová omáčka), černé halečky (speciální bramborové knedlíky), klechtanka (mléčná polévka), vod'anka (chlebová polévka), mačka (vánoční jídlo připravené z perníku a sušených švestek), kreple (koblihy) a vyhlášené hlučínské koláče. Zajímavou regionální specialitou je hovězí svíčková, houskový knedlík a červené nebo bílé zeli. Recepty na některé speciality jsou uvedeny v příloze č. 10.

Na území Hlučínska jsou provozovány dva pivovary – pivovar Avar v Hlučíně a pivovar Rohan v Rohově. Prvně jmenovaný, pivovar Avar, vaří pivo již od roku 1526. Pivovar Rohan byl založen teprve v roce 2010, i přesto vaří pivo, které si oblíbili lidé ze širokého okolí.

3.7 Infrastruktura

Kvalitní infrastruktura je klíčovým prvkem rozvoje cestovního ruchu. V první řadě jde především o dopravní dostupnost, která návštěvníkům umožní rychle se do destinace dopravit. Dalším důležitým prvkem infrastruktury je dostatek ubytovacích a stravovacích zařízení, které nabízejí různé služby (směnárný, trezory,...) a také informační centra. Ubytovací a stravovací zařízení, stejně jako Informační centra jsou blíže specifikována v kapitole 4.3.

3.7.1 Obslužná

Silniční síť je v oblasti považována za velký problém. Pátevní komunikací je silnice I/56 vedoucí z Opavy přes Hlučín do Ostravy. Komunikace patří k nejvytíženějším pozemním komunikacím v Moravskoslezském kraji. Současnou situaci by výrazně zlepšilo dokončení stavby silnice I/11 mezi Opavou a Ostravou, a také výstavba nové silnice č. I/56, která by měla vést mimo zastavěnou část Hlučínska. Region disponuje dobrým napojením na dálnici D1 u Ostravy, díky které došlo k napojení Moravskoslezského kraje na větev VI.B multimodálního koridoru Transevropské sítě (TEN) na trase Katowice – Ostrava – Brno – Vídeň.

Současný stav zdejších pozemních komunikací je na hranici únosnosti, což je přisuzováno především dlouhodobým deficitem finančních prostředků nezbytných pro zahájení oprav.

Hlučínsko je dobře dostupné v rámci železniční sítě. Díky blízkosti Ostravy lze využít nadregionální dálkové tahy Wien/Bratislava – Břeclav – Přerov – Ostrava – Katowice a Praha/Brno – Přerov – Vsetín – Žilina.

Územím regionu prochází dvě železniční tratě, které jsou také intenzivně využívány. Jedná se o trasu č. 317 (Opava-východ – Kravaře – Hlučín) a trasu č. 318 (Kravaře - Chuchelná). Spoje jezdí v pravidelných hodinových intervalech.

Pokud jde o dostupnost po síti cyklostezek a cyklotras, lze konstatovat, že je výborná. Více informací o cyklostezkách je uvedeno v další kapitole.

Perspektivu pro cestovní ruch nejen pro Moravskoslezský kraj, ale i pro Hlučínsko představuje letiště Leoše Janáčka v Mošnově. V roce 2007 byla otevřena nová odletová hala, aktuálně existuje kromě charterových letů pravidelné přímé letecké spojení do Prahy, Vídně, Paříže a od června 2013 také nové linky do Londýna. Vlastník letiště, Moravskoslezský kraj, se dlouhodobě snaží zajistit letecké spojení do nových destinací, jako např. Moskva, Brusel, Amsterdam atd. Bohužel stále není letiště v hledáčku low-cost leteckých společností v takovém rozsahu jako v sousedním regionu Polska (Katovice, Krakov).

3.7.2 Technická

Členské obce SOH, které mají více než 2 000 obyvatel, mají svou vlastní ČOV. K těmto obcím patří Bolatice, Dolní Benešov, Hlučín, Koberice, Kravaře, Štěpánkovice, Velké Hoštice, avšak mimo obec Píšť, kde část občanů nesouhlasila s návrhem tlakové kanalizace. V současnosti probíhají stavby ČOV v dalších obcích Hlučínska (Hať, Ludgeřovice).

Poblíž obce Hať se nachází větrná elektrárna a zároveň se uvažuje o výstavbě nové větrné elektrárny v sousedství.

Solární energie je využívána v Bolaticích. Obec má vybudováno pět fotovoltaických elektráren na střeších obecních budov (základní i mateřská škola, kulturní dům, Dům obchodů a služeb a ČOV) o celkovém výkonu cca 110 kWp. Poblíž průmyslové zóny v Bolaticích je umístěna další fotovoltaická elektrárna o celkovém výkonu 420 kWp.

3.7.3 Environmentální oblast

Region leží v těsné blízkosti průmyslově orientovaného Ostravska, a tudíž lze předpokládat, že životní prostředí mikroregionu SOH bude patřit letěch mezi nejzatíženější oblasti v České republice. I přes tuto bariéru se zde nachází několik chráněných území, resp. velmi cenné lokality zapsané na seznamu Natura 2000 (ptačí oblasti, evropsky významné lokality).

a) Ovzduší

Ovzduší oblasti se v posledních letech výrazně zhoršilo a stále častěji je v zimních měsících pro toto území vyhlášována smogová situace. Ukazuje se, že nejvýznamnějším zdrojem znečišťování ovzduší je návrat k vytápění tuhými palivy, způsobený stále zvyšujícími se náklady na vytápění plynem a elektrickou energií. Svůj podíl na znečištění ovzduší mají také průmyslové podniky z Ostravska a Polska, které do ovzduší vypouštějí škodlivé plyny.

b) Voda

Na kvalitu povrchových vod měla výrazný vliv především nedostačující míra odkanalizování obcí s napojením na čistírny odpadních vod. Jak bylo uvedeno, všechny obce nad 2 000 obyvatel, mimo obec Píšť, mají ČOV. Dnes své ČOV budují i menší obce SOH. K dočasnému zhoršení kvality vod přispívají i povodňové stavy a plošná eroze půdy, která je následkem poměrně intenzivní zemědělské činnosti.

c) Odpady

Moravskoslezský kraj produkuje ve srovnání s ostatními kraji ČR nejvíce odpadu na obyvatele. Stejně prvenství má kraj i v případě produkce nebezpečných odpadů. V okrese Opava se nachází stabilní síť zařízení sloužících k ekologicky šetrnému nakládání s odpady.

V příloze č. 11 je uveden přehled míst pro zpracování odpadů na území SOH – jedná se o zpracovatelské linky, třídírny, skládky, kompostárny, rekultivace a sběrné dvory.

d) Brownfieldy

Problematika brownfieldu se donedávna nevyhýbala ani této lokalitě. Většinu současných brownfieldů představují pozůstatky dřívějších JZD, pro které se v současnosti nenašlo využití. Jedním z takových brownfieldů jsou budovy bývalého JZD na území obce Bolatice. Vedení obce se snažilo odkoupit pozemky a budovy s úmyslem rozšířit stávající průmyslovou zónu, bohužel odkup pozemků se nezdařil.

Brownfieldem byl až donedávna bývalý statek v centru obce Píšť. V rámci restitučních pohledávek získal usedlost, nový majitel. Jeho podnikatelský záměr se ale neuskutečnil – nebyl v souladu s platným Územním plánem obce Píšť. Celý areál tedy po léta chátral, stal se terčem vandalů a některé budovy byly narušeny vlivem povětrnostních podmínek. Obec proto statek odkoupila a rozhodla se jej odstranit a vytvořit na jeho místě parkoviště o 40 parkova-

cích místech pro osobní automobily a 4 místa pro autobusy. Zbylá část pozemku by měla být osázena stromy a okrasnými dřevinami. K demolici budov došlo v roce 2012 a v současnosti probíhají stavební práce.

Za ekologickou zátěž, zejména pro přírodu, lze považovat také sádrovcový důl v Koberčicích, štěrkovnu v Dolním Benešově a pískovnu v Závadě...

4 Klasifikace výsledků primárního výzkumu

4.1 Metodika výzkumu

Subkapitola metodika výzkumu je zaměřena na specifikaci problému a cíle výzkumu. V další části práce jsou popsány použité metody výzkumu a plán výzkumu. Dále jsou prezentovány poznatky o nabídce cestovního ruchu, doplňkových službách a destinačním managementu.

4.1.1 Definování problému a cíle

Účelem výzkumu je analyzovat nabídku cestovního ruchu a úroveň destinačního řízení a navrhnout taková opatření, která by vedla k rozšíření nabídky cestovního ruchu a efektivnějšímu uplatnění principů destinačního řízení. Z hlediska povahy výzkumu se jedná o výzkum deskriptivní. Cílem takového výzkumu je popsat určité skutečnosti nebo jevy.

Pro účely výzkumu je nutné definovat problém: „Je současná nabídka cestovního ruchu natolik atraktivní, aby přilákala turisty? V jaké míře jsou v této oblasti uplatňovány principy destinačního řízení?“

Cílem práce je analyzovat současnou nabídku cestovního ruchu a úroveň destinačního managementu mikroregionu a navrhnout aktivity na jeho zlepšení, případně oblasti, na které by se měl management zaměřit. Dalším cílem práce je analyzovat dostupnost a množství informací v propagačních materiálech.

4.1.2 Metody a plán výzkumu

Údaje budou shromážděny prostřednictvím analýzy nabídky cestovního ruchu v dané oblasti, analýzy informačních materiálů a doprovodných služeb a rozhovoru s předsedou SOH.

Analýza nabídky cestovního ruchu bude zaměřena na vymezení všech forem cestovního ruchu, které jsou na zkoumaném území zastoupeny. Cílem metody bude zjistit, jaké formy turismu jsou v destinaci zastoupeny. Cílem bude také definovat ty oblasti turismu, na které by se měla více zaměřit podpora managementu SOH.

Analýza informačních materiálů se bude zabývat dostupností a také obsahem daných materiálů. Analýza se bude zabývat i tím, zda jsou v těchto materiálech dostatečně zastoupeny i údaje o doplňkových službách – kontakty na ubytovací a stravovací zařízení, informační centra. Cílem bude zjistit, zda jsou materiály turistům dostupné či je nutné zlepšit distribuční kanály.

Dále je také cílem zjistit, zda jsou v informačních materiálech takové informace a kontakty, které jsou pro turisty stěžejní.

Poslední zvolenou metodou je rozhovor s předsedou SOH, Mgr. Herbertem Paverou. Vzhledem k pracovnímu vytížení pana Pavery bude nutné domluvit si několik pravidelných setkání. Cílem tohoto rozhovoru je zjistit postupy a také to, do jaké míry je uplatňováno destinační řízení ve zkoumané lokalitě. Dalším cílem použité metody bude zjistit, zda se mikroregion snaží spolupracovat i se sousedními mikroregiony.

Výzkum bude probíhat od 1. listopadu 2012 do 30. března 2013. V průběhu výzkumu budou navštívena informační centra v Kravařích, Hlučíně a Opavě a také obecní úřad Bolatice.

V průběhu výzkumu je nutné počítat s finančními výdaji na cestu. V následující tabulce 4.1 jsou uvedeny plné ceny jednosměrných jízdenek pro železniční a autobusovou dopravu. Ceny jízdného jsou platné pro úseky těchto zastávek:

- pro autobusovou dopravu:
 - Kravaře, zastávka Nádražní – Hlučín, zastávka Autobusové nádraží;
 - Kravaře, zastávka Nádražní – Opava, zastávka Východní nádraží;
 - Kravaře, zastávka Nádražní – Bolatice, zastávka Autobusové nádraží.
- pro železniční dopravu:
 - železniční stanice Kravaře ve Slezsku – železniční stanice Hlučín;
 - železniční stanice Kravaře ve Slezsku – železniční stanice Opava-východ;
 - železniční stanice Kravaře ve Slezsku – železniční stanice Bolatice.

Tab. 4.1: Přehled cen jízdného

Trasa	Ceny jízdného		Počet cest	Cena celkem
	Autobus	Vlak		
Kravaře – Hlučín	25 Kč	27 Kč	5	125 Kč
Kravaře – Opava-východ	20 Kč	19 Kč	5	95 Kč
Kravaře – Bolatice	16 Kč	16 Kč	10	160 Kč
Cena celkem	-	-	-	380 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2 Nabídka cestovního ruchu

SOH potýká se silnou konkurencí v podobě dvou okresních měst – města Opavy a Ostravy – mezi kterými leží. Na druhou stranu poloha SOH může znamenat obrovskou příležitost pro získání potenciálních turistů, kteří mezi jednotlivými městy cestují.

SOH má na svém území velmi výrazný turistický potenciál – především v podobě nemovitých kulturních památek a široké nabídky sportovního vyžití. Kulturní památky jsou zastoupeny především sakrálními a světskými stavbami, technickými památkami atd.

4.2.1 Kulturně historické památky

Na Hlučínsku se nachází několik atraktivních obcí a měst s historickými centry. Nejvýznamnější obcí je Hlučín, jehož centrum, bylo prohlášeno městskou památkovou zónou (MPZ).

Oblast Hlučínska je typická tím, že se na katastru každé obce nachází minimálně jedna nemovitá památka, většinou se však jedná o sakrální stavby, významné budovy či technické památky – bunkry.

a) Hrady a zámky

V regionu se nachází několik zámků v různých stavebních stylech. Některé z nich jsou dnes využívány jako sídla veřejné státní správy – obecních a městských úřadů.

Zámek Bolatice je jednou z dominantních staveb ve stejnojmenné obci. Jednopatrová budova obdélníkového tvaru s mansardovou střechou byla postavena v polovině 18. století. Zajímavý je dochovaný kamenný portál se znakem velehradského kláštera.

Zámek Dolní Benešov je dokladem zámecké architektury, vzniklé v několika slohových údobích. Z původní stavby zůstal zachován pouze portál se znakem datovaným letopočtem 1498. Součástí zámku je také anglický park založený na přelomu 19. a 20. století, který obklopuje budovy zámku ze všech světových stran. Zámek je v současné době sídlem MěÚ Dolní Benešov a v zámecké kapli je umístěna muzejní expozice.

Na místě dnešního hlučínského zámku stála původně pozdně gotická tvrz, založená roku 1439. V 16. století byl objekt upraven na zámek pány ze Zvole. V 19. a 20. století prodělal zámek mnoho úprav, které setřely původní charakter stavby. Dnes je sídlem Kulturního centra a Informačního centra města Hlučín.

Vrcholně barokní zámek v Kravařích pochází z 18. století. Součástí zámku je kaple archanděla Michaela s monumentální stropní freskou a bohatě zdobeným oltářem, která jako jediná přečkala rozsáhlý požár v zimě 1937.

Trojkrídlý šilheřovický zámek v klasicistním a částečně novobarokním slohu byl postaven na místě zaniklé renesanční tvrze. V současnosti je zámek pronajímán pro komerční účely, pořádání oslav, rautů apod. Okolní park je volně přístupný veřejnosti.

Šlechtické sídlo ve Velkých Hošticích vzniklo již před přelomem 15. a 16. století. Po roce 1754 bylo přestavěno v pozdně barokní zámek. Dnes je zde umístěna expozice archeologických nálezů, zámecká restaurace a vinotéka.

b) Církevní památky

Typickým rysem mikroregionu SOH je církevní architektura. V každé členské obci se nachází minimálně jedna církevní památka, většinou se jedná o římskokatolické chrámy, kaple či sochy svatých a patronů místních obcí. Většina Božích stánků byla postavena pod vedením J. Seyfrieda, významného kravařského stavitele, který ve své době navrhoval církevní stavby po celém Prusku. Více o těchto stavbách je uvedeno v subkapitole religiózní cestovní ruch.

c) Linie československého opevnění

Území Hlučínska je doslova protkáno fortifikacemi. Jedná se o těžké opevnění (pěchotní sruby, dělostřelecké sruby,...) a lehké opevnění (řopíky⁷).

• *Areál československého opevnění Hlučín-Darkovičky.*

Areál je evropsky vysoce ceněnou prezentací fortifikačního systému vznikajícího v letech 1935 – 1938. Systém je tvořen pěchotními sruby MO-S 18⁸, MO-S 19, MO-S 20 a lehkým objektem LO vz. 37A. Areál je nově součástí tzv. TECHNO TRASY, stezky po technických atraktivitách, která propojuje významné industriální památky na území MSK.

⁷ Řopík je lidový název pro odolný železobetonový objekt lehkého opevnění. Označení „řopík“ vzniklo ve 30. letech 20. století dle zkratky ŘOP (Ředitelství opevňovacích prací), které výstavbu řídilo a zadávalo stavebním firmám.

⁸ Každý objekt fortifikačního systému má své pojmenování. První dvě písmena znamenají zkratku okresu (MO – Moravská Ostrava; OP – Opava), S znamená srub a číslo znamená číslo bunkru v daném okrese.

MO-S 18 Obora je pěchotní srub zbudován ve II. stupni odolnosti (tloušťka stropu 2 m). Ve srubu se dochovalo funkční čerpadlo Royal, novodobý agregát, plně funkční ventilace s filtrací, nádrže na vodu, ubikace posádky, muniční sklady a střelecká místnost se sovětským protiraketovým kanónem.

Pěchotní srub MO-S 19 Alej byl zbudován ve III. stupni odolnosti (tloušťka stropu 2,5 m). Od roku 1984 zde probíhali rekonstrukční práce a 28.9.1988 byl srub zpřístupněn veřejnosti. V levé střelecké místnosti je zachycena rekonstrukce a vývoj lafetace⁹, zbývající část objektu je zrekonstruována do původní podoby z roku 1938. V pravé střelecké místnosti je vystaven unikátní pevnostní protitankový kanón ráže 47 mm i další původní zbraně včetně lafet a optiky. Dnes se řadí k nejlepším pevnostním muzeím v ČR i Evropě.

Tvrzový pěchotní srub MO-S 20 Orel byl vybudován v nejvyšším, IV. stupni odolnosti. Měl být součástí tvrze U Orla, s jejíž výstavbou se počítalo později, avšak stavba byla pozastavena. Objekt byl během války zkušebně postřelován a na jaře 1945 se stal pilířem německé obrany.

Pravidelně se zde konají ukázky vojenské techniky anebo rekonstrukce vojenských bitev. Každoročně se v září koná pochod po linii opevnění, který začíná v Ostravě-Antošovicích a končí právě v areálu Hlučín-Darkovičky.

- ***Pevnost „Na Křižovatce“ u Velkých Hoštic***

Pevnost OP – S 10 se nachází u křižovatky silnice I/56 a železniční trati Opava-východ - Hlučín, odtud je též odvozen název srubu. Dvoupodlažní pěchotní srub byl vybudován v letech 1935-1937 ve III. stupni odolnosti jako součást stálého československého opevnění podél tehdejší severní hranice s Německem. Bunkr byl využit při obraně proti útoku Rudé armády, čs. tankistů a letců během Ostravské operace¹⁰, kdy se Opavsko stalo místem nejtěžších bojů na území dnešní České republiky. Pevnost "Na křižovatce" je otevřena o víkendech, nebo po předchozí telefonické domluvě se správcem objektu.

⁹ Lafetace (též lafeta) je zařízení pro upevnění zbraně za účelem zvýšení její stability a tím i zpřesnění palby.

¹⁰ Ostravská operace, která trvala v době 10. 3. – 5. 5. 1945, spočívala v útoku Rudé armády a jednotek ČS. armádního sboru na Severní Moravu a průnik na území Československa. Hlavní část této bitvy se odehrála právě na Hlučínsku. Dodnes místní obyvatelé při procházkách po okolí nacházejí nevybuchlou munici z té doby. Bitvy se zúčastnilo téměř 113 000 čs. vojáků, z toho téměř 24 000 vojáků padlo nebo se stále pohřešuje.

- ***Další pěchotní sruby a řopíky***

V oblasti SOH se nachází celkem 32 objektů českého opevnění z let 1935 – 1938. Bunkry byly postaveny v různých stupních obtížnosti a sloužili k obraně hranic. Část objektů je volně přístupná avšak pouze na vlastní zodpovědnost. V posledních letech byly některé objekty odkoupeny nadšenci vojenské historie, kteří se svépomocí snaží o obnovu těchto památek a jejich zpřístupnění. Těžké opevnění spojuje jeden problém – vysrážená voda, která v některých objektech sahá do výšky 40 cm.

Všechny pěchotní sruby jsou od sebe vzdáleny zhruba 500 metrů. Co se týká „řopíků“, neexistuje ucelená databáze těchto subjektů, a proto lze jen stěží odhadovat jejich počet. Náčrty a také tabulky s technickými daty 4 jmenovaných bunkrů jsou uvedeny v přílohách č. 12 a 13.

d) Muzea

I tato oblast má svá muzea, jejichž expozice blíže seznamují s místním folklorem a životem na venkově. K nejvýznamnějším muzeím patří

- Slezské zemské muzeum v Opavě – vojenské opevnění Hlučín-Darkovičky;
- Zámecké muzeum Kravaře – expozice o životě v Kravařích;
- Muzeum Hlučínska v Hlučíně;
- Skanzen lidových tradic v Bolaticích
- Archeologická expozice ve Velkých Hošticích.

4.2.2 Přírodní atraktivita

Potenciál přírodních atraktivit je dalším důležitým předpokladem rozvoje turismu v této oblasti. Přírodní atraktivita podněcuje řadu typů turismu, např. aktivní turistiku (pěší turistika, cykloturistika apod.) či poznávací turistiku. V rámci oblasti jsou evidovány:

- 2 národní přírodní památky (Odkryv v Kravařích, Landek v Ostravě-Petřkovicích);
- 1 přírodní památka (Hranečník);
- 5 přírodních rezervací (Dařenec, Hněvošický háj, Koutské a zábřežské louky, Černý les I., Černý les II.);
- 9 památných stromů (uvedeny v předchozí části práce).

4.2.3 Aktivní turistika

Hlučínská krajina nabízí širokou škálu atraktivit, které jsou navzájem propojeny značenými turistickými a cykloturistickými trasami.

a) Cykloturistika

Hlučínsko je protkáno hustou sítí značených cyklotras s různou obtížností. Výjimkou nejsou ani mezinárodní trasy spojující ČR a Polsko nebo tématické cyklostezky. Níže jsou uvedeny významné cyklotrasy na Hlučínsku:

- trasa č. 5 Hať – Ostrava-Hošťálkovice (tzv. „Jantarová stezka“);
- trasa č. 55 Kravaře – Komárov (tzv. Slezská magistrála);
- trasa č. 552 Opava – Chlebičov – Kobeřice – Strahovice – Racibórz;
- trasa č. 554 Kravaře – Štěpánkovice – Bolatice – Hať (tzv. Prajzská cesta);
- trasa č. 6055 Kravaře – Štěpánkovice – Strahovice – Sudice;
- trasa č. 6091 Kozmice – Vřesina – Píšť;
- trasa č. 6092 Bolatice – Bělá – Píšť;
- trasa č. 6093 Ostrava-Petřkovice – Šilheřovice – Vřesina;
- trasa č. 6094 Píšť – Vřesina – Hlučín-Darkovičky;
- trasa č. 6095 Oldřišov – Hněvošice – Služovice-Vrbka – Štěpánkovice-Svoboda;
- trasa č. 6096 Chuchelná – Bohuslavice – Kozmice.

Trasa č. 55, tzv. Slezská magistrála, byla cyklotrasa otevřena v květnu 2012. Cyklotrasa vede z Krnova přes Opavu do Velkých Hoštic, odkud se lze dostat až do Kravař a napojit se na další cyklostezky. V budoucnu se uvažuje o rozšíření trasy až do Hlučína. Jelikož dnešní cyklisté se do Hlučína mohou dostat pouze po pozemní komunikaci I/56, nová část by měla vést podél řeky Opavy.

Cyklotrasa č. 5, tzv. Jantarová stezka, má celkovou délku 332,5 km. Trasa vede z hraničního přechodu Hať/Tworków přes Ostravu, Přerov, Olomouc, Prostějov, Blansko a končí v Hevlíně (okres Znojmo). Úsek vedoucí územím SOH vede od hraničního přechodu Hať přes Darkovice a Hlučín-Darkovičky do Hlučína a podél řeky Opavy pokračuje do Ostravy.

Mapa všech cyklostezek na Hlučínsku je uvedena v příloze č. 14.

b) Pěší turistika a naučné trasy

Hlučínsko má co nabídnout i těm, kteří upřednostňují poznávací turistiku. Na Hlučínsku bylo vybudováno několik naučných stezek, které jsou zaměřeny především na zdejší faunu a floru. V následující tabulce 4.2 jsou uvedeny jednotlivé naučné stezky, včetně jejich zaměření, počtu zastávek a celkové délce.

Tab. 4.2: Naučné cyklotrasy vybudované na území SOH

Název	Zaměření	Počet zastávek	Délka v km
Lesní naučná stezka v Chuchelenském lese	Fauna a flóra místního lesa a regionu	2x posezení + 4x tabule + 40 ks malých tabulí	5,8
Areál opevnění Darkovičky	Československá opevnění 1935 - 1938	10 informačních tabulí/zastavení	6,5
Hněvošický háj	Fauna a flóra	8 informačních tabulí	9,5
Krásy a zajímavosti Hlučínska – trasa A	Pamětní a zajímavá místa SOH	12 cílových obcí	46
Krásy a zajímavosti Hlučínska – trasa B	Pamětní a zajímavá místa SOH	13 cílových obcí	50,4

Zdroj: internetové stránky Moravskoslezského kraje, propagační materiály SOH

c) Vodní turistika

Potenciál vodní turistiky je v mikroregionu relativně nízký. Celoročně sjíždí řeka Opava, avšak velkým problémem je četnost přenášení lodí po březích a nedostatečné vodácké zázemí (mola, ubikace). Existuje studie proveditelnosti, zpracovaná v září 2004, která se snažila zmapovat náklady na zlepšení sjízdnosti řeky Opavy v úseku Krnov – Opava – Hlučín – Ostrava-Třebovice. Dle této studie by bylo zapotřebí vybagrovat dno řeky, vybudovat chybějící infrastrukturu (jezy, přístavní mola, ubikace). Náklady na úpravu celého úseku byly vyčísleny na téměř 14 mil Kč. Jakákoliv infrastruktura pro vodáky zde citelně chybí.

Uměle vybudovaná Hlučínská štěrkovna je též využitelná pro vodní sporty, jakými jsou windsurfing, vodní lyžování anebo projížďky na lodičkách. Hlučínské jezero je dnes využíváno ke koupání, rybolovu a k adrenalinovým sportům. Avšak je plánována rekultivace oblasti v hodnotě přesahující 1 mld.

d) Hipoturistika a agroturistika

Hipoturistika je novou formou turismu, která má v této oblasti výrazný potenciál. Po celé oblasti SOH se nacházejí jízdárny či proslulé hřebčiny, které umožňují vyjížděku na koních. Ve Štěpánkovcích se nachází nejslavnější hřebčín v kraji – hřebčín Albertovec. Hřebčín se

specializuje na výcvik dostihových a parkurových koní (dříve se zde chovalo na 300 koní, dnes jen okolo 20 koní). Na svém kontě má několik desítek ocenění z dostihových závodů z celého světa. V minulosti se tento hřebčín potýkal, lidově řečeno, pardubickým prokletím¹¹. Druhým hřebčínem je hřebčín AMONA v Bolaticích-Borové.

Podstatně hůře je na tom venkovská turistika. Potenciál agroturistiky stoupá se stále se zvyšujícím zájmem o zdravý životní styl, kvalitní a bezpečné potraviny a vesnický způsob života. Počet zařízení poskytující produkty spojené s agroturistikou je však málo, nevyhovující je také stav jejich zařízení a nízká kapacita lůžek.

Tab. 4.3: Přehled zařízení nabízejících agroturistiku a hipoturistiku

Hřebčíny a jízďárny v SOH
Štěpánkovice (hřebčín Albertovec)
Dětský ranč v Hlučíně
Jezdecký klub v Hati
Jezdecký klub v Markvartovicích
Jezdecký klub v Bělé
Jezdecký klub ve Velkých Hošticích

Zdroj: internetové stránky Moravskoslezského kraje, propagační materiály SOH

V současné době Moravskoslezský kraj připravuje síť značených hipostezek, zahrnující hipostanice a samotné značené stezky – viz následující mapa.

¹¹ Na závodech v roce 2010 doběhl žokej Marek Stromský s koněm Amantem Grisna 1. místě, ovšem po přezkoumání závodů je jury diskvalifikovala. O rok později se stejný jezdec a stejný kůň museli sklonit před žokejem Josefem Váňou.

Obr. 4.1: Mapa s vyznačením plánovaných hipostezek na území SOH

Zdroj: internetové stránky Moravskoslezského kraje

4.2.4 Sportovní turismus

Sportovní turismus je zastoupen v podobě sportovního rybaření či golfu. Prvně jmenovaný sport, sportovní rybaření, je provozován na březích Hlučínského jezera. Rybařit lze také na pstruží farmě v Bělé, kde si lze ryby ulovit a poté připravit k jídlu.

V mikroregionu se nachází 2 golfová hřiště – Kravaře a Šilheřovice. Osmnáctijamkové hřiště v Šilheřovicích je považováno za jedno z nejkrásnějších hřišť v zámeckém parku u nás. Areál, včetně zámku, patřil v letech 1848 – 1935 do majetku finančníků a podnikatelů Rothschildů.

Také druhé hřiště v mikroregionu, v Kravařích, má podobné rysy jako hřiště v Šilheřovicích. Rovněž nabízí 18 jamek v prostředí zámeckého parku francouzského typu. Toto hřiště nabíze-lo až do roku 2011 „jen“ 9 jamek, v letech 2011 – 2012 prošlo hřiště výrazným rozšířením až na stávající počet jamek. Byly vybudovány nové odpaliště, umělá jezírka, kopečky, přemostě-ní aj., současně byla vybudována nová klubovna s restaurací. Golfový klub Silgor získal na tento projekt více než 98,3 mil. Kč z ROP Moravskoslezsko a jednalo se tak v rámci kraje o jeden z nejdražších projektů.

Turistické vyžití nabízí také sportovní a rekreační areály. Rozsáhlý a také hojně využívaný, především v letních měsících, je sportovně rekreační areál vodních sportů s autokempem u Hlučínského jezera (štěrkovny). Areál nabízí vedle tradičních sportů (beachvolejbal, tenis, fotbal, minigolf) také netradiční adrenalinové zážitky – viz zážitkový turismus.

Velkým lákadlem jsou rovněž areály koupaliště. Nejnavštěvovanější koupaliště se nachází v Bolaticích. Areál s velkým bazénem a brouzdališti prošel v nedávné minulosti rozsáhlou rekonstrukcí. Mimo vodní radovánky jsou i zde nabízeny další sportovní aktivity, mj. hřiště na míčové sporty, pétanque, ruské kuželky, kriket, apod. Další koupaliště se nachází v Píšti, Chlebičově, Darkovicích a Vřesině.

V oblasti se nachází také jediný akvapark – Aquapark Kravaře. Uvnitř se nachází hlavní bazén s chrličí, vodními děly, jeskyněmi s bublerem a vodopádem. Nechybí ani divoká řeka, whirlpool, 2 bazénky pro děti s vodním hříbem anebo tobogán vedený venkovním prostorem.

K akvaparku přiléhá další sportovní areál Buly Aréna. Sportovní a hotelový komplex disponuje ledovou plochou, tenisovou halou, bowlingovou dráhou, saunou, minigolfem, fotbalovým hřištěm a víceúčelovým hřištěm (basketbal, volejbal). V období před mistrovstvím světa v ledním hokeji se v Buly Aréně pravidelně koná přípravný camp hokejistů české reprezentace. Výjimkou nejsou ani turnaje mladší reprezentace či turnaje s mezinárodní účastí (hráči Ruska, Švédska, Finska).

Sportovní areál TJ a FC MSA Dolní Benešov nabízí fotbalové hřiště, tenisové kurty, volejbalové kurty, bowling a squash. Součástí areálu je nově postavená budova sloužící jako zázemí pro cyklisty a běžkaře.

4.2.5 Lázeňský a zdravotní cestovní ruch

Území má také předpoklady pro lázeňský a zdravotní turismus. V katastru obce Bělá se nachází léčebné přírodní prameny a obec zde nechala vybudovat menší přírodní lázně na principu tzv. Priessnitzových¹² koupelí.

¹² Vincenz Priessnitz, rodák z Jeseníků, byl zakladatelem přírodního léčitelství. Prosazoval léčbu prací, čerstvým vzduchem a čistou vodou. Položil základy hydroterapie.

V obci Chuchelná se nachází vyhledávaný rehabilitační ústav (pobočka RÚ Hrabyně). RÚ v Chuchelné existuje již od 50. let a sídlí v prostorách bývalého loveckého zámku Lichnovských. Ústav je vyhledáván pro rehabilitační péči určenou dětem i dospělým po úrazech, amputacích, mozkových příhodách a pro další ortopedické či neurologické diagnózy.

Za formu zdravotního cestovního ruchu lze považovat také hipoterapii. Tato léčebná metoda je poskytována na Dětském ranči v Hlučíně. Hipoterapie je moderní metoda fyzioterapie spočívající ve využívání přirozeného pohybu koně v kroku jako stimulující prvek rehabilitace.

4.2.6 Religiózní cestovní ruch

Z pohledu náboženství je Hlučínsko velmi zajímavým koutem ČR. V každé obci se nachází minimálně jedna církevní památka, povětšinou se jedná o římskokatolické chrámy, kapličky a sochy svatých a patronů zdejších obcí a chrámů.

V regionu se nachází mariánské poutní místo – poutní chrám sv. Vavřince v Píšti. Chrám byl postaven v roce 1743 na podnět Bernarda Lichnovského. Oltář zdobí obraz Panny Marie Czestochowské, k němuž se váže nejedna pověst. V dobách komunismu se prováděla pouze nezbytná údržba a chrám chátral. Zlom nastal koncem 90. let s příchodem nového kněze – opravily se varhany, položila dlažba, přibyla Lurdská¹³ jeskyně a křížová cesta kolem kostela. Roku 2002 byl kostel povýšen na mariánskou poutní svatyni, v níž je uctíván korunovaný obraz Matky Boží Czestochowské s Ježíškem.

Zdejší chrámy tvoří dominanty obcí, viditelné z dalekého okolí. Sakrální stavby, chrámy a kaple, jsou velmi různorodé, jak z hlediska stáří, tak i z hlediska architektury. Např. v Hněvošicích se nachází 2 chrámy - vedle ojedinělého roubeného kostela sv. Petra a Pavla byl vybudován nový, moderně vzhlízející, kostel Krista – Dobrého pastýře. Moderní Boží stánek mají i v Chuchelné (kostel Povýšení sv. Kříže), Darkovicích (kostel sv. Hedviky) a Služovicích (kaple Nanebevzetí Panny Marie).

¹³ Lurdy – město na jihu Francie v podhůří Pyrenejí. V roce 1858 se v Masabiellské jeskyni zjevila chudé dívce Bernadettě Soubirous Panna Maria. Brzy poté se Lurdy staly jedním z nejdůležitějších poutních míst římskokatolické církve. Jsou známá známa zázračná uzdravení související s tímto místem. Dnes jsou Lurdy společně s Fátimou a Medžugoríi jedním z nejnavštěvovanějších poutních míst světa.

Z chrámů nelze vynechat ani chrám sv. Mikuláše, dominantu Ludgeřovic. Tento majestátní kostel lze při jasném počasí vidět i z vyhlídkové věže Nové radnice v Ostravě. Za zmínku stojí i chrám sv. Jana Křtitele v Sudicích, který je zmenšenou kopií Dómu v německém Kolíně nad Rýnem.

V Chuchelné se nachází také hrobka rodiny Lichnovských (mauzoleum v blízkosti kaple Sv. Kříže). V této hrobce jsou umístěny zrestaurované sarkofágy 3 členů rodu. V měděném sarkofágu jsou umístěny ostatky knížete Karla Marii, dřevěný patří ostatkům jeho ženy Marie Croÿ-Dülmen. Mramorový sarkofág ukrývá ostatky knížete Karla Maxe Lichovského.

Mimo římskokatolické památky se i zde dochovala židovská památka – židovský hřbitov v Hlučíně. Tento hřbitov byl založen v roce 1814. V době II. světové války byly z hřbitova na příkaz nacistů odvezeny náhrobní kameny. Po osvobození Hlučínska, v roce 1945, byla část hřbitova využívána jako hřbitov vojáků Rudé armády. Na další část pozemku byly na hromadu svezeny ostatky z Židovského hřbitova a překryty hlínou. Tím vznikla mohyla, která je součástí hřbitova i dnes.

4.2.7 Zážitkový turismus (event turismus)

Zážitkový turismus je relativně novým druhem CR, avšak i v této oblasti má Hlučínsko co nabídnout. Zážitek, to nemusí být jen adrenalin, ale také lidový folklor. Oblast je dějištěm řady významných událostí místního, regionálního i mezinárodního významu, které každoročně navštěvují houfy návštěvníků. K těm nejvýznamnějším patří Šterkovna Music Open a Kravařský odpust.

Šterkovna Music Open patří k největším hudebním festivalům na Moravě. Festival každoročně nabízí to nejlepší z české, slovenské, rakouské a polské hudební scény. V minulosti se nad břehy šterkovny rozléhaly tóny písní takových hvězd jako Anna K., Rock'n'roll Band Marcela Woodmana, Kamil Střihavka, No Name, a mnohé další.

Kravařský odpust, to je pojem, který přesáhl hranice mikroregionu. Odpust je světská a také církevní svátek patrona zdejšího chrámu, sv. Bartoloměje. Kravařský odpust je typický bohatým programem velkým množstvím pouťových atrakcí, stánkových prodejců a závěrečným ohňostrojem. Odpust začíná ve čtvrtek a končí v pondělí slavnostním ohňostrojem. Od čtvrtka do neděle patří odpust přespolním a návštěvám, v pondělí slaví místní, někteří obyvatelé si na tento a následující den berou volno z práce.

K dalším akcím lze přiřadit velikonoční a vánoční jarmarky (Kravaře), odpusty (Píšť, Kobeřice, Hlučín), hudební slavnosti (Hlučínské jaro), slavnosti spojené s místním gastronomickými specialitami (festival hlučínských koláčů, pивní slavnosti),... Avšak některé z akcí nejsou doprovázeny doprovodným programem v hlučínském nářečí.

4.3 Doprovodné služby turismu

V této části práce jsou zhotoveny vybrané doprovodné služby turismu – ubytování a stravování a také informační centra. K dalším, avšak nezkoumaným, doplňkovým službám patří směnárny, půjčovny sportovního vybavení a prodejny upomínkových potřeb.

4.3.1 Ubytování a stravování

Struktura ubytovacích a stravovacích služeb je velice různorodá. Jsou zde zastoupeny tříhvězdičkové hotely, ale i turistické ubytovny a kempy. Některé zařízení zanikají či omezují svůj provoz a naopak některé nové vznikají. Majitelé ubytovacích a stravovacích zařízení se v poslední době snaží nabídnout turistům nové služby (wellness, masáže, adrenalinové zážitky, kuchyni s krajovými specialitami apod.).

Rozvoj ubytovacích stravovacích služeb ovlivňuje fakt, že řada objektů nevyhovuje dnešním požadavkům tuzemské i zahraniční klientely a neodpovídá ani mezinárodním standardům. Taktéž negativním jevem je absence certifikace, která by do jisté míry vedla se srovnatelnosti úrovně kvality ubytovacích zařízení.

Celkově zde ubytování nabízí 34 subjektů – od *** hotelů, přes penziony až po ubytovny. Pro rozvoj cestovního ruchu je velmi důležitá kvalitativní úroveň ubytovacích zařízení. Jak bylo výše uvedeno, vznikají nové hotely vyšší kategorie – např. Hotel Buly Aréna, který byl v roce 2012 rozšířen, či Silesia Golf resort. V příloze č. 15 je uveden seznam ubytovacích zařízení, včetně ubytovacích kapacit.

V SOH se nachází řada stravovacích kapacit, které musí denně obsloužit několik set klientů. Kromě stravovacích zařízení, zde existuje celá řada pohostinství a hostinců. Bohužel zde chybí podnik orientující se pouze na místní gastronomii a to je z hlediska cestovního ruchu velká škoda. Zdejší gastronomie je pro oblast velmi specifická a může být významnou konkurenční výhodou. Přehled stravovacích zařízení je uveden příloze č. 16.

Závěrem lze říci, že struktura ubytovacích a stravovacích zařízení neodpovídá plně poptávce po zařízeních vyšší úrovně, ale na druhou stranu díky dotačním titulům pro plánovací období

2007 – 2013 došlo k vybudování menších penzionů s rodinnou atmosférou. Vytíženost hlučinských ubytovacích zařízení je nízká a změnit tento trend se prozatím nedaří změnit. Turisté dávají přednost ubytování ve velkých městech (Opava, Ostrava), kde mohou vyrazit vstříc nočnímu životu (především Stodolní ulice v Ostravě).

4.3.2 Informační centra a propagace SOH

Síť informačních center je jedním z nejúčinnějších nástrojů rozvoje cestovního ruchu. Informační centra zabezpečují komunikaci mezi turisty a subjekty cestovního ruchu v dané oblasti a také plní funkci prodeje drobných upomínkových předmětů.

Posláním informačních center je nabízet bezplatný informační servis turistům a místním občanům, podrobné informace o příslušném místě a jeho okolí, kapacity ubytovacích zařízení, přehled penzionů, hotelů, restaurací, kulturní památky, zajímavá turistická místa, tipy na výlety, sportovní a kulturní akce, provozní dobu sportovních a kulturních zařízení, případně další aktivity cestovního ruchu, jako např. informace o odjezdech autobusů a vlaků či prodej obchodního a doplňkového zboží (knihy, mapy, průvodce, upomínkové předměty).

Turistické informace v oblasti jsou zajišťovány pouze 2 centry, která se nacházejí ve velkých městech – v Kravařích a v Hlučíně. Tyto města se nacházejí v jižní části regionu, a tudíž turisté přijíždějící na Hlučínsko z Polské republiky nemají v příhraničních obcích jakoukoliv možnost tyto turistické informace získat.

Propagační a informační materiály jsou zastoupeny především mapami a průvodci po zdejších cyklotrasách, brožůrkách zaměřených na gastronomii, sportovní vyžití, kulturní a přírodní památky a zajímavosti atd. Ve většině turistických materiálů jsou uvedeny kontakty na ubytovací a stravovací zařízení, přehledy nejvýznamnějších kulturních a sportovních akcí atd. Z hlediska turistických informací jsou tyto materiály na vynikající úrovni a poskytují turistům ucelený přehled o možnostech ubytování, stravování, sportovního vyžití atd.

Přístup k informacím je poměrně komplikovaný. Informační materiály jsou umístěny v informačních centrech a část z těchto materiálů je uvedena také na webových stránkách SOH. Jak již bylo zmíněno, v celé oblasti jsou zřízena pouze 2 distribuční centra – je nutné tuto síť výrazně posílit o další infocentra, zejména v příhraničí či zvážit umístění informačních materiálů i to blízkých okresních měst (Opava, Ostrava).

Informační materiály jsou k dispozici pouze v českém, resp. v polském jazyce. Zcela tak chybí publikace v dalších cizích jazycích.

Domácnostem po obou stranách hranice byly zdarma poskytnuty informační brožury informujících o gastronomii, sportovním a kulturním vyžití a cyklistické mapy, týkající se projektů realizovaných za finanční podpory z Operačního programu příhraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v rozpočtovém období 2007 – 2013.

Tab. 4.4: Informační centra na Hlučínsku

Obec	Název	Web
Opava	Městské informační centrum	http://www.infocentrum.opava.cz/
Hlučín	Informační centrum Hlučín	http://www.info.hlucin.com/
Kravaře	Informační centrum Kravaře	http://cz.i-kravare.info/

Zdroj: internetové stránky Moravskoslezského kraje, sekce Turista/Návštěvník

Současný moderní svět využívá stále nové a nové prostředky komunikace. Jedním z takových prostředků, jehož význam stále stoupá, jsou webové stránky. Pro turismus je důležité, aby tyto webové stránky byly stále aktuální a především přehledné.

SOH provozuje své vlastní webové stránky (www.hlucinsko.eu), na kterých jsou zveřejněny různé propagační materiály, pozvánky na nejrůznější kulturní a společenské akce, kontakty na stravovací a ubytovací zařízení apod. Tyto stránky jsou velmi nepřehledné, avšak v průběhu dubna 2013 by mělo dojít k „rekonstrukci“ těchto stránek.

Z pohledu webových stránek se o Hlučínsku, jeho památkách a kultuře, lze dozvědět i z různých jiných webových portálů – jako je např. www.infocesko.cz, www.msregion.cz, www.kudyznudy.cz

Mimo webových stránek má SOH také svou vlastní internetovou regionální televizi (www.hlucinsko.tv), která přináší stále nové a nové zprávy nejrůznějšího zaměření od pozvánek na kulturní akce až po problémy některých měst (např. stále trvající problémy s povrchem silnice I/56 v Kravařích). SOH by v budoucnu rádo vstoupilo i do pozemního televizního vysílání.

4.4 Destinační management SOH

Destinační management je SOH realizován v rámci turistické oblasti Opavské Slezsko. Přípravná fáze uplatňování destinačního managementu započala v listopadu 2011, kdy se v Opavě konalo první setkání starostů obcí v turistické oblasti Opavské Slezsko. K dnešnímu dni proběhlo cca 15 podobných setkání. Pro lepší uplatňování destinačního managementu v celé

turistické oblasti je naplánováno založení nové organizace, která by se měla specializovat především na širší uplatnění destinačního řízení. Tato organizace by měla vzniknout nejpozději do konce roku 2014.

SOH uplatňuje některé z principů destinačního řízení. Členské obce vystupují pod společným logem – Sdružení obcí Hlučínska, Toto logo je provedeno v barvách Slezska – modré a žluté. Mimo to na oficiálních stránkách jednotlivých členských obcích jsou uvedeny odkazy na webové stránky mikroregionu SOH a regionální internetovou.

Obr. 4.2: Logo Sdružení obcí Hlučínska

Zdroj: internetové stránky Sdružení obcí Hlučínska

Představitelé členských obcí SOH se snaží v rámci destinačního managementu neustále vzdělávat. „Pravidelně jezdíme do jiných evropských zemí, kde se snažíme získat nové zkušenosti a poznatky, které posléze v rámci našich možností aplikujeme na území SOH. Navštívili jsme např. Rakousko, Švýcarsko, Francii, oblast Tyrolska a v červenci tohoto roku jedeme na exkurzi do Bavorska, kde se seznámíme s kolejovou dopravou a její návazností např. na cyklo-dopravu, silniční dopravu atd.,“ jak uvedl Mgr. Herbert Pavera. Mimo exkurzí po evropských zemích, které jsou coby turistické destinace výrazně napřed než ČR, absolvovali starostové obcí také exkurze v ČR, konkrétně v Chrudimi a Kutné hoře. Tématem těchto exkurzí byla spolupráce veřejné správy a veřejností a podpora turismu.

Již od založení zaštiťuje SOH několik kulturně-společenských akcí, prostřednictvím kterých se snaží podporovat zdejší kulturu a podnítit tak zájem turistů o tuto oblast. Takovou akcí je festival Kolaja v Hati, která se pořádá každé dva roky a na které se představují soubory z Hlučínska i sousedního Polska. Za další úspěšnou akcí může být považován Festival kultury na náměstí v Hlučíně, jehož pátý ročník se bude konat tento rok. Na akci vystupují lidové soubory, za doprovodu dechovky zní lidové písně atd.

Jednou z nových akcí, která se těší velkému zájmu veřejnosti, je Festival duchovní hudby, na kterém se prezentují duchovní soubory (scholy) z Hlučínska. SOH nezapomíná ocenit ani učitele a již jedenáctým rokem pořádá Den učitelů. Tradiční akcí je též Bál Hlučínska, který se koná od roku 1999. Hostitelskými obcemi jsou města Dolní Benešov, Hlučín, Kravaře a obec Bolatice, které se v pořádání střídají.

Z pohledu financování SOH financuje či spolufinancuje tyto akce: „*SOH přispívá částkou 25 000 Kč na Den učitelů, plně financuje Festival kultury (min 100 000 Kč) a částkou 30 000 Kč se podílí také na Festivalu chrámové hudby,*“ jak uvedl pan Mgr. Herbert Pavera.

Destinační management se snaží o participaci představitelů veřejné správy, podnikatelských subjektů a veřejnosti tak, aby došlo k vytvoření turistické infrastruktury. „*SOH se nedaří více zapojit podnikatelskou veřejnost do oblasti turistických služeb. Sami se snažíme kontaktovat podnikatele v rámci pravidelných ročních schůzek, avšak někdy se nám podaří podnikatelské subjekty zapojit, někdy však ne. Pozitivním příkladem může být např. vybudování nového penzionu v Bělé, který vznikl rekonstrukcí Rotschildovy vily, anebo rozšíření hotelu Bulvy Aréna, kam lze nyní ubytovat až dva autokary. Sám osobně vítám vybudování kozí farmy v Bohuslavicích, která představuje návrat k tradičnímu životu na Hlučínsku.*“

Problémem v této oblasti je chybějící zázemí v podobě doprovodných služeb. Chybí zde bezplatná odstavná parkoviště, veřejné toalety, turistické ukazatele anebo další turistická informační centra v příhraničí.

4.4.1 Spolupráce mikroregionu s dalšími subjekty

Mikroregion se dlouhodobě snaží o participaci s dalšími subjekty a organizacemi. Z hlediska spolupráce se jedná o výměnu zkušeností mezi dalšími mikroregiony a participaci s místními podnikateli.

a) Tuzemská spolupráce

Na sklonku roku 2012 započalo SOH spolupracovat s několika mikroregiony v ostatních částech okresu Opava. V následující tabulce 4.5 jsou uvedeny názvy jednotlivých spolupracujících mikroregionů a jejich členské obce.

Tab. 4.5: Mikroregiony participující s SOH

Mikroregion	Členské obce
Hvozdnice	Dolní Životice, Jakartovice, Jezdkovice, Lhotka u Litultovice, Mikolajice, Mladecko, Otice, Slavkov, Štáblovice, Uhliřov
Matice Slezská	Budišovice, Čavisov, Dolní Lhota, Háj ve Slezsku, Hlubočec, Horní Lhota, Hrabyně, Kyjovice, Mokré Lazce, Nové Sedlice, Pustá Polom, Štítina, Těškovice, Velká Polom
Moravice	Branka u Opavy, Březová, Budišov n. Budišovkou, Čermná ve Slezsku, Kružberk, Mikolajice, Melč, Moravice, Nové Lublice, Radkov, Raduň, Skřipov, Staré Těchanovice, Svatoňovice, Větrkovice, Vítkov

Zdroj: Regionální informační servis

Mimo uvedených regionů spolupracuje SOH také se statutárním městem Opava a obcí Hradec nad Moravicí. Spolupráce subjektů je realizována prostřednictvím výměny zkušeností a informací z mnoha oblastí – turismu, kulturních akcí, společných problémů atd.

b) Zahraniční spolupráce

Vedení mikroregionu nespočívá jen na návštěvnost domácích turistů, ale snaží se i o přilákání zahraničních turistů – především z Polska. V roce 2011 se podařilo Sdružení obcí Hlučínsko navázat spolupráci se čtyřmi polskými gminami (mikroregiony):

- Gmina Kietrz;
- Gmina Krzanowice;
- Gmina Krzyżanowice;
- Gmina Pietrowice Wielkie.

V rámci zájemné spolupráce probíhalo, probíhá či bude probíhat několik projektů dotovaných z EU, které by měli podpořit zájem o cestovní ruch a také informovat občany o dění v mikroregionu. Těmito projekty jsou, dle pořadí zahájení:

- Partnerstvím k poznávání regionu/Partnerstwo do poznawania regionu
- Na kole bez hranic/Na rowerze bez granic
- Partnerstvím k propagaci regionu/Partnerstwo do propagacji regionu
- Festival přeshraniční kultury/Transgraniczny festiwal kultury

- Česko-polský příběh na mapě regionu Hlučínska a čtyř partnerských gmin/Czeskopolska historia na mapie rejonu ziemi Hulczyńskiej i czterech partnerskich gmin.
- Hlučínsko a polské gminy očima malířů a fotografů

První projekt byl realizován ve druhé polovině roku 2011. Cílem projektu byla společná propagace Hlučínska a partnerských gmin nejen návštěvníkům a turistům, ale také místním obyvatelům. Výsledkem byly společné propagační materiály zaměřující se na zajímavosti a možnosti turistického, kulturního a sportovního vyžití v regionu (*Vítejte na Hlučínsku/Vítejte v gminách*) a gastronomická brožura s přehledem poskytovatelů gastroonomických služeb (*Hlučínskem za dobrým jídlem a tradicemi/Polské obce tradice a dobré jídlo*).

Výsledkem druhého projektu bylo vydání cyklistické mapy, která mapuje cyklostezky Hlučínska, na které navazují polské cyklostezky. Součástí tohoto materiálu je i průvodce, který představuje jednotlivé obce gmin i Hlučínska, jejich historii, památky i možnosti turistického vyžití atd.

Výsledkem dalšího projektu, Partnerstvím k propagaci regionu/Partnerstwo do propagacji regionu, bylo natočení dokumentárního filmu o Hlučínsku a polských gminách, který byl promítán na veletrzích cestovního ruchu v Brně (Go-Region Tour) a v polských Katowicích (GLOB).

V současnosti je realizován čtvrtý projekt - Festival přeshraniční kultury/Transgranicny festiwal kultury. Projekt se snaží o podporu hlučínské lidové kultury (nářečí, písně atd). Výsledkem bude vydání česko-polského sborníku písní a také prezentace zdejší kultury na festivalech přeshraniční kultury v Hlučíně (červenec 2013) a v polských Krzanowicích, Twórkově (červen 2013).

V průběhu roku 2013 bude realizován další projekt, kterým je Česko-polský příběh na mapě regionu Hlučínsko a čtyř partnerských gmin/Czesko-polska historia na mapie rejonu ziemi Hulczyńskiej i czterech partnerskich gmin, který je zaměřen především na mladší generaci. Výsledkem projektu bude mapový server s informacemi o významných místech česko-polského pohraničí. Server bude přístupný také moderním informačním technologiím.

Zatím posledním projektem, který se bude realizován na sklonku letošního roku a počátku příštího roku (pokud SOH získá dotaci z EU) je Hlučínsko a polské gminy očima malířů a fotografů. Projekt by měl být prezentací regionu formou výstav fotografií a obrazů z Hlučínska.

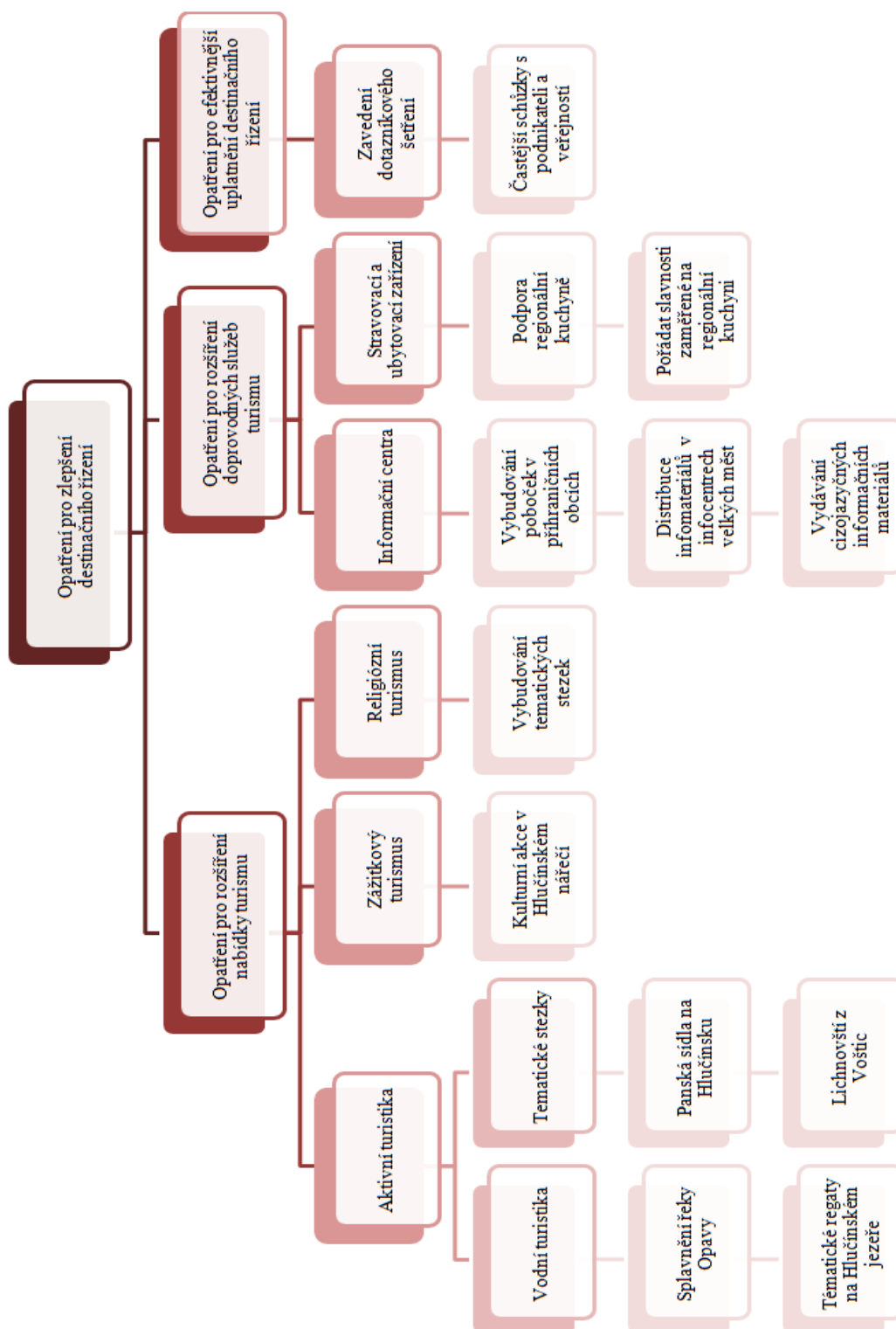
5 Opatření pro zlepšení destinačního řízení

Hlučínsko má předpoklady stát se jednou z nejnavštěvovanějších destinací v rámci Moravskoslezského kraje. Pro turistickou sezonu 2013 je Moravskoslezský kraj rozdělen na několik turistických destinací (příloha č. 8) a Hlučínsko náleží do turistické oblasti Opavské Slezsko.

V rámci propagace celé turistické oblasti by se neměl klást přílišný důraz na ta místa, která Opavsko proslavila – zámky Raduň, Hradec nad Moravicí, opevnění v Milostovicích anebo Arboretum Nový Dvůr. Pozornost by se měla zaměřit i na ty památky a kulturní akce, které mají své charakteristické kouzlo – např. odpusty, mariánské poutě, propagace hlučínské kuchyně.

V obrázku 5.1 jsou představeny opatření, která by v případě realizace mohla vézt ke zlepšení destinačního řízení v mikroregionu. Jednotlivá opatření jsou dále blíže specifikována.

Obr. 5.1: Strom cílů pro zlepšení destinačního managementu SOH

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1 Opatření pro rozšíření nabídky turismu

V této části práce jsou navržena opatření, která by v případě realizace obohatila nabídku turismu na území Hlučínska. Opatření jsou zaměřena na ty formy turismu, na které by se měla více upřít pozornost managementu SOH.

5.1.1 Aktivní turistika

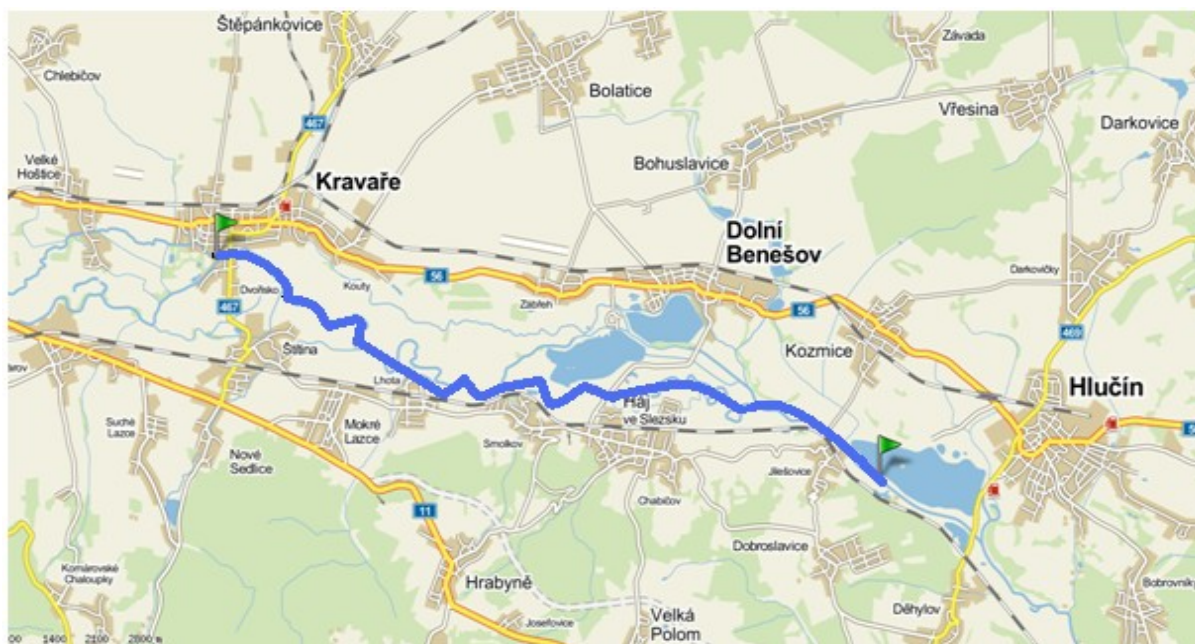
a) Vodní turistika

Jak již bylo zmíněno, je zpracována Studie proveditelnosti a analýza nákladů a přínosů „Lodí nebo raftem nivou řeky Opavy,“ jehož zadavatelem bylo tehdejší vedení SOH. Studie zkoumala sjízdnost řeky Opavy v úseku Krnov – Ostrava. Pro Hlučínsko by realizace tohoto projektu byla velkým přínosem, avšak dodnes k realizaci nedošlo. Celý zkoumaný úsek řeky má cca 50 km, avšak regionu by se mohl pokusit o splavnění té části řeky, která protéká jejím územím.

Jednalo by se o úsek Kravaře – Dolní Benešov – Jilešovice – Hlučín v celkové délce cca 20 km. Část úseku (Jilešovice – Hlučín) prošla po záplavách v roce 1997 rozsáhlou rekonstrukcí. Počátek vodní stezky by byl v Kravařích, kde se nachází zázemí TJ Peřej Kravaře (areál zvaný Mezivodky), které disponuje plošinou pro bezpečný přístup k vodnímu toku, možností ubytování a půjčovnou lodí a vybavení. Místo je přístupné po pozemní komunikaci ze směru Opava, Ostrava a Hlučín. Úsek řeky Kravaře – Háj ve Slezsku – Dolní Benešov disponuje velkým množstvím slepých ramen řeky (tzv. meandry). Mimo jiné jsou zde cca 3 místa, která nejsou sjízdná a proto je nutné lodě přenést. Další část toku, směr Jilešovice, disponuje četnými stočeními toku (dvakrát o téměř 360°!!). V Jilešovicích se nachází další nesjízdný úsek, avšak je zde vybudována levá propust'. Poté řeka pokračuje podél Hlučínského jezera a i zde se velmi nebezpečné místo – nebezpečný jez, pod kterým se tvoří tzv. „vállec.“ U Hlučínského jezera by vodácká trasa skončila.

Při budování této stezky je nutné počítat také s náklady na nezbytné úpravy břehů řeky (odstranění vzpříčených větví, spadlých stromů), rekonstrukce přístupů k řece (např. v Kravařích), vybudování mol atd. V níže uvedeném obrázku je znázorněna vodní stezka a také je zde vyznačen start a cíl.

Obr. 5.2: Vodní stezka nivou řeky Opavy s vyznačením startu a cíle

Zdroj: vlastní zpracování

Mimo řeky Opavy se na území nachází také Hlučínské jezero, které by v budoucnu mělo projít velkou revitalizací a rekonstrukcí stávající infrastruktury (plánované náklady se pohybují okolo 1 mld Kč). Jezero hostilo v minulosti několik hojně navštěvovaných akcí, např. festival ohňostrojů, který se setkal s obrovským nadšením diváků.

Hlučínské jezero by se mohlo využít pro pořádání tematických regat – např. na téma pohádky a pohádkové postavy, příroda, ... Hostit by mohlo také recesistické soutěže o nejhezčí plavidlo a akce pro pobavení lidí (např. festival ohňostrojů).

b) Tématické naučné trasy (poznávací turistika)

Území disponuje několika tematickými trasami, které mapují především faunu a floru. Turisty však více zajímá historie navštíveného místa a tudíž by stálo za úvahu vybudování několika dalších naučných tras.

Nově navrhovaná naučná trasa by mohla navázat na úspěšnou výstavu „Panská sídla na Hlučínsku“ a mapovat tak jejich historii. Jednalo by se o panských sídla – zámky (Bolatice, Dolní Benešov, Hlučín, Kravaře, Oldřišov, Šilheřovice, Velké Hoštice).

Rod Lichnovských z Voštic, který je v této práci několikrát zmíněn se výrazně podílel na rozmachu nejen Hlučínska ale také celého Opavska. Tento rod vlastnil Chuchelnou (zimní sídlo), Hradec nad Moravicí (letní sídlo rodu, navštívili ho i Ludwig van Beethoven a Ferenc

Liszt) a také panství v sousedním Polsku. Trasa by tedy mapovala osudy členů tohoto rodu, jehož potomci dodnes žijí v Brazílii.

5.1.2 Religiózní cestovní ruch

Další velkou konkurenční výhodou regionu mohou být sakrální památky. Hlučínsko je cílem řady turistů z Polska, kteří jsou silně nábožensky založení. Zbudování naučné trasy po významných sakrálních stavbách by jistě posílilo zájem polských turistů o tuto oblast.

V přílohách č. 17 - 19 jsou uvedeny návrhy tří naučných stezek po sakrálních památkách Hlučínska. Dvě z nich vedou i na území partnerských gmin v Polské republice a tvoří tak naučný okruh.

První naučná trasa o duchovních památkách se zaměřuje na východní část mikroregionu. Trasa by vedla městy Dolní Benešov – Bolatice – Kobeřice – Hněvošice – Oldřišov – Služovice – Služovice-Vrbka – Štěpánkovice-Svoboda – Štěpánkovice – Kravaře – Velké Hoštice - Chlebičov. Délka trasy by byla zhruba 50 km a vedla by po značených cyklostezkách.

Druhá navrhovaná trasa by procházela podél státní hranice s Polskou republikou. První zastávka by byla v v příhraniční obci Třebom, nejsevernější obce mikroregionu SOH, a dále by vedla podél hranice přes obce Sudice – Rohov – Strahovice – Chuchelná. Za obcí Chuchelná by se trasa napojila na polské cyklotrasy a vedla by městy Krzanowice – Pietraszyn – Pietrowice Wielkie – Kietrz – Třebom. Celková délka trasy by byla 46 km.

Poslední navrhovaná trasa by zavedla turisty i na jediné poutní místo na území SOH - mariánské poutní místo v obci Pišť. Počátek trasy by byl v obci Chuchelná, odkud by se trasa přesunula na polské území do obcí Borucin – Tworków – Krzyżanowice – Roszków – Zabełków – Rudyszwałd – Hať – Šilheřovice – Markvartovice – Ludgeřovice – Hlučín – Kozmice – Dolní Benešov – Bohuslavice – Vřesina – Pišť – Bělá. Celkový úsek této trasy by byl cca 75 km. Taktéž mapa návrhu naučné trasy společně s popisem církevních památek je uvedena v příloze.

Alternativním řešením těchto tras by mohlo být vybudování naučné trasy, zaměřující se na Josefa Seyfrieda, kravařského rodáka a autora mnoha sakrálních památek na území tehdejšího Pruska. Cílovými místy by byly právě církevní památky projektované tímto architektem.

5.1.3 Zážitekový cestovní ruch (event turismus)

Odpusty na Hlučínsku patří mezi nejnavštěvovanější kulturní akce regionu a i zde by mohl být prostor pro přilákání turistů – občerstvení nabízející tradiční hlučínské pokrmy anebo programy ve zdejším hlučínském nářečí, které je „směsicí“ češtiny, polštiny a němčiny.

5.2 Opatření pro zkvalitnění doprovodných služeb turismu

Z rozhovoru s předsedou SOH, panem Mgr. Herbertem Paverou, vyplynulo, že podpůrná infrastruktura cestovního ruchu zde není dostatečná.

5.2.1 Ubytovací a stravovací zařízení

Ubytovací zařízení jsou ve zdejším regionu na dobré úrovni a nabízejí možnosti ubytování v tříhvězdičkových hotelích až po ubytovny. Úroveň ubytovacích zařízení se od roku 2007 výrazně zlepšila zejména proto, že v současném plánovacím období EU je možné požádat a následně získat dotace z ROP MOravskoslezsko na rekonstrukci těchto ubytovacích objektů.

Taktéž stravovací zařízení jsou v tomto regionu bohatě zastoupeny a nabízejí širokou škálu pokrmů a specialit avšak je zde zřejmá absence podniku, který by se zaměřil pouze na hlučínskou kuchyni.

Na počátku dubna, v rámci otevírání nové návštěvnické sezóny, restaurace „U Pekařů“ v Bolaticích vařila pouze typickou hlučínskou gastronomii. Bylo by vhodné pořádat takovéto akce častěji. Např. ochutnávky hlučínských koláčů v rámci doprovodných programů významnějších akcí. Další možností by mohly být festivaly zaměřené na zdejší kuchyni.

5.2.2 Informační centra a propagace SOH

Pouhá dvě infocentra pro celou oblast jsou zoufale málo. Bylo by vhodné rozšířit síť infocenter zejména v příhraničních obcích, které by mohly poskytnout informace turistům přijíždějícím z Polské republiky. Z tohoto hlediska jsou nejvhodnějšími obcemi obce Šilheřovice, Hať, Sudice a Píšť, v jejichž sousedství byly v nedávné minulosti provozovány hraniční přechody do Polska.

Infocentra plní funkci prodejců drobných upomínkových předmětů, především se jedná o mapy, pohledy, leporela, regionální publikace, pexesa, hrníčky atd., které mají v prostorách infocenter svůj vymezený prostor. Není zapotřebí rozšiřovat nabídku těchto předmětů.

Přílivu turistů by pomohla i distribuce propagačních materiálů do informačních center velkých měst – Opavy a Ostravy, mezi nimiž mikroregion leží. Propagační materiály by bylo vhodné umístit také do informačních center spolupracujících polských gmin anebo okolních a spolupracujících mikroregionů.

Z výzkumu vyplynulo, že informační materiály jsou vydávány převážně v českém a polském jazyce. Pokud chce být destinace vyhledávaným cílem turistů, je nutné vydávat publikace také v anglickém a především v německém jazyce!

Všeobecně je známo, že při výběru destinace se vychází z vlastních zkušeností, zkušeností rodinných příslušníků a známých, mělo by být na webových stránkách zřízena Kniha přání a stížností nebo sekce Námětů, kam by lidé posílali své podněty pro zlepšení. Vedení SOH by tyto náměty mohlo vyhodnotit a ty nejzajímavější zrealizovat.

5.3 Opatření pro efektivnější destinační řízení

Management turistické destinace je dostatečně koordinovaný a dlouhodobě lze pozorovat postupná zlepšení. Velmi kladně lze hodnotit i to, že místní podnikatelé jsou ochotní se podílet na financování různých akcí, které se konají pod záštitou SOH.

SOH pořádá každoroční schůzky s místními podnikateli s cílem podnítit jejich zájem o projekty podporující cestovní ruch. Je však nutné pořádat tyto schůzky mnohem častěji, tyto schůzky by vedly k výraznějšímu zájmu podnikatelů o nové projekty podporující cestovní ruch.

Dále je nutno zavést pravidelné dotazníkové šetření, které by bylo určeno nejen turistům, ale i místním obyvatelům. Výsledky šetření by vypovídaly o tom, co turisté v oblasti vyhledávají a o co mají největší zájem.

Produkty cestovního ruchu jsou pro rozvoj cestovního ruchu nejdůležitějším, klíčovým prvkem. Zastoupení produktů, balíčků, je v SOH nedostatečné. Pokud existují balíčky, jsou poskytovány podnikateli a tudíž i podstatně dražší. SOH by se mělo zaměřit na tvorbu balíčků zaměřených na aktivní turistiku, venkovskou turistiku (to úzce souvisí se stále se zvyšujícím zájmem o zdravý životní styl).

6 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zhodnocení destinačního managementu mikroregionu Hlučínsko a poskytnout nové náměty na zlepšení v této oblasti.

V úvodní kapitole byla ukotvena problematika destinačního managementu stejně tak i vymezení nejčastějších definic a odborných pojmů z oblasti cestovního ruchu. Další část práce byla věnována podrobné charakteristice mikroregionu Sdružení obcí Hlučínska z hlediska přírodních, ekonomických či sociálních podmínek.

Stěžejní částí byla analýza nabídky cestovního ruchu a úroveň prosazování destinačních principů. K výzkumu byla použita analýza nabídky cestovního ruchu ve vymezené oblasti, analýza informačních materiálů poskytnutých informačními centry a rozhovory s předsedou SOH panem Mgr. H. Paverou. V průběhu realizace výzkumu došlo k pěti schůzkám, které se uskutečnily v kanceláři starosty obce Bolatice.

Na základě výsledků jednotlivých analýz a rozhovorů s předsedou SOH bylo navrženo několik oblastí, forem turismu, na něž by se měla více zaměřit podpora vedení SOH a zúročit tak skrytý potenciál. Jednou z těchto forem je vodní turistika, pro kterou jsou uvedeny dva náměty na zlepšení. Prvním námětem je úprava koryta řeky Opavy pro vodáky za účelem zajištění splavnosti řeky Opavy, která je klíčovým vodním tokem v této oblasti. Došlo by tak k vybudování vodní stezky nivou řeky Opavy.

Další opatření pro zlepšení nabídky cestovního ruchu, vybudování tematických stezek, by vedlo k podnícení zájmu o tuto destinaci jak u místních, tak i zahraničních turistů. Návrhy cyklotras jsou zaměřeny na sakrální památky, které se nachází v každé obci, či život knížecího rodu Lichnovští z Voštic, který se výrazně zasloužil o rozmach Hlučínska.

Z analýzy taktéž vyplynulo, že síť informačních center je v této oblasti nedostatečná. Je nutné vybudovat další, menší infocentra zejména v příhraničních obcích, v jejichž sousedství byly donedávna hraniční přechody. SOH by se také mohlo více zaměřit na podporu regionální kuchyně, která má výrazný turistický potencionál a jež vychází ze života místních lidí.

Dalším doporučením pro efektivnější destinační řízení je zavedení dotazníkové šetření, jehož výsledky by vypovídaly o tom, co se turistům na Hlučínsku líbí a co zde naopak postrádají. Je také nutné do destinačního řízení více zapojit místní veřejnost. Schůzky jednou ročně nestačí, je nutné scházet se častěji a podnítit tak zájem veřejnosti o možnost zvelebit region.

Cílem práce bylo navrhnout nová opatření, která by mohla zvýšit efektivitu destinačního řízení v mikroregionu SOH. V současnosti se SOH zaměřuje především na oblasti rozvoje cestovního ruchu a zachování kultury a tradic. SOH se snaží pomáhat svým členům zejména ve formě rad, zahraničních exkurzí, seminářů. Též se snaží pomáhat v otázkách co a jak realizovat a proč zrovna takovým způsobem.

Existence SOH, především realizované projekty v podobě cyklostezek či internetové televize, se setkaly s pozitivním ohlasem u široké veřejnosti. Bez iniciativy a podpory SOH by tyto projekty nebyly realizovány

Doufejme, že se představitelům Sdružení obcí Hlučínska bude i nadále dařit zlepšovat turistický potenciál regionu a posilovat účinnost destinačního řízení. Samozřejmě bude záležet pouze na představitelích SOH, zda se nad uvedenými návrhy hlouběji zamyslí.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

HAMARNEHOVÁ, Iveta. *Geografie cestovního ruchu: Evropa*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008, 271 s. ISBN 978-80-7380-093-2

HESKOVÁ, Marie et al. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006, 224 s. ISBN 80-7168-948-3

INDROVÁ, Jarmila, Petr HOUŠKA a Zdenka PETRŮ. *Kvalita ve službách cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2011, 170 s. ISBN 978-80-245-1766-7

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: Jak uspět v domácí i světové konkurenci 2., aktualizované a rozšířené vydání*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012, 320 s. ISBN 978-80-247-4209-0

KOZEL, R a kolektiv. *Moderní marketingový výzkum*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006, 280 s. ISBN-80-247-0966-X

KOZEL, R a kolektiv. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011, 304 s., ISBN 978-80-247-3527-6

MALÁ, Vlasta. *Cestovní ruch: (vybrané kapitoly)*. Praha: VŠE, Fakulta mezinárodních vztahů, 1999, 83 s. ISBN 80-7079443-7

NEJEDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-673-8

PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011, 208 s. ISBN 978-80-247-3749-2.

PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011, 224 s. ISBN 978-80-247-3750-8

PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: Turismus České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011, 208 s. ISBN 978-80-247-3748-5

PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, 448 s. ISBN 80-239-0152-4

SLANINOVÁ, A. *Sakrální stavby na Hlučínsku – postavení a význam pro podporu cestovního ruchu v regionu*. Opava, 2011. 40 s. Diplomová práce na Filozoficko-přírodovědné fakultě Slezské univerzity v Opavě. Vedoucí práce: Ing. Eva Vavrečková, Ph. D.

Regionální publikace

FRANK, Miroslav et al. *Opavsko zblízka: příroda, historie, památky*. 3., rozšířené. Opava: NADATUR a AVE CENTRUM, 2005, 136 s. ISBN 80-7270-024-3

KOUTECKÁ, Věra et al. *Příroda Hlučínska: Hlučínska*. 1. vyd. Město Hlučín ve spolupráci se Sdružením obcí Hlučínska, 2004, 96 s. ISBN 80-86486-27-3

MYŠKA, Milan et al. *Pozdrav z Hlučínska: pohlednice a historie*. 1. vyd. Opava: BOBR, 1995, 206 s. ISBN 80-901764-1-0

PAVELČÍKOVÁ, N. a kol. *Hlučínsko v proměnách času*. 1. vyd. Hlučín, Slezská kulturní a vzdělávací nadace Hlučínsko, 1995, 87 s. ISBN neuvedeno.

SCHLOSSARKOVÁ, Jana et al. *Kuchařka z Hlučínska: Co se vařilo a vaří*. dotisk 1. vydání. Kravaře: AVE CENTRUM, 2006, 95 s. ISBN 80-86268-06-03

Encyklopedie

BULISOVÁ, J. A KOL. *Ottova všeobecná encyklopedie ve dvou svazcích: A – L*. 1 vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, 735 s. ISBN 80-7187-938

BULISOVÁ, J. A KOL. *Ottova všeobecná encyklopedie ve dvou svazcích: M – Ž*. 1 vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, 751 s. ISBN 80-7181-947-6

Elektronické zdroje – weby a webové stránky

CzechTourism [online]. 2013 [cit. 2013-02-26]. Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>>

Sdružení obcí Hlučínska - Kompletní přehled všeho dění na hlučínsku [online]. © 2004 – 2013. [cit. 2012-11-20]. Internetové stránky Sdružení obcí Hlučínska. Dostupné z WWW: <<http://hlucinsko.eu>>

Obec Bělá – Moravskoslezský kraj. [online]. © 2009. [cit. 2013-04-04]. Obec Bělá. Dostupné z WWW: <<http://www.obecbela.cz/web/>>

Obec Bohuslavice u Hlučína. [online]. © 2007. [cit. 2013-04-04]. Obec Bohuslavice. Dostupné z WWW: <<http://www.bohuslaviceuhlucina.cz>>

Oficiální stránky obce Bolatice – Titulní strana. [online]. © 2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Bolatice. Dostupné z WWW: <<http://www.bolatice.cz>>

Obec Darkovice. [online]. © 2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Darkovice. Dostupné z WWW: <<http://www.darkovice.cz>>

Město Dolní Benešov. [online]. © 2004 – 2012. [cit. 2013-04-04]. Město Dolní Benešov. Dostupné z WWW: <<http://www.dolnibenesov.cz>>

Hat' – oficiální stránky obce Hat'. [online]. © 1998 - 2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Hat'. Dostupné z WWW: <<http://www.obechat.cz>>

Město Hlučín: oficiální stránky měst. [online]. © 2008. [cit. 2013-04-04]. Město Hlučín. Dostupné z WWW: <<http://www.hlucin.cz>>

Informační a komerční web o městě Hlučín. [online]. © 2007. [cit. 2013-04-04]. Město Hlučín. Dostupné z WWW <<http://www.hlucin.com>>

Oficiální stránky Obce Hněvošice – Titulní strana. [online]. ©2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Hněvošice. Dostupné z WWW: <<http://www.hnevovice.cz>>

Oficiální stránky Obce Chlebičov – Titulní strana. [online]. ©2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Chlebičov. Dostupné z WWW: <<http://www.chlebicov.cz>>

Oficiální stránky Obce Chuchelná - Obec Chuchelná. [online]. ©2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Chuchelná. Dostupné z WWW: <<http://www.chuchelna.com>>

Informační server Obce Kobeřice. [online]. © 2009. [cit. 2013-04-04]. Obec Kobeřice. Dostupné z WWW: <<http://www.koberice.cz>>

Obec Kozmice – oficiální stránky obce. [online]. © 2009. [cit. 2013-04-04]. Obec Kozmice. Dostupné z WWW: <<http://www.kozmice.cz>>

Město Kravaře. [online]. © 2008. [cit. 2013-04-04]. Město Kravaře. Dostupné z WWW: <<http://www.kravare.cz>>

Obec Ludgerovice – oficiální stránky obce. [online]. © 2005. [cit. 2013-04-04]. Obec Ludgerovice. Dostupné z WWW: <<http://www.ludgerovice.cz>>

Markvartovice - oficiální stránky obce. [online]. © 2009. [cit. 2013-04-04]. Obec Markvartovice. Dostupné z WWW: <<http://www.markvartovice.cz>>

Oficiální stránky Obce Oldřišov. [online]. © 2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Oldřišov. Dostupné z WWW: <<http://www.oldrisov.cz>>

Oficiální webová prezentace Obce Píšť. [online]. © 2007. [cit. 2013-04-04]. Obec Píšť. Dostupné z WWW: <<http://www.pist.cz>>

Obec Rohov – Moravskoslezský kraj. [online]. © 2008. [cit. 2013-04-04]. Obec Rohov. Dostupné z WWW: <<http://www.rohov.cz/web/>>

Oficiální stránky obcí Služovice a Vrbka. [online]. © neuveden. [cit. 2013-04-04]. Obec Služovice. Dostupné z WWW: <<http://www.sluzovice.cz>>

Obec Strahovice. [online]. © 2005 – 2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Strahovice. Dostupné z WWW: <<http://www.strahovice.cz>>

Oficiální internetové stránky obce Sudice. [online]. © 2007 - 2011. [cit. 2013-04-04]. Obec Sudice. Dostupné z WWW: <<http://www.obecsudice.cz>>

Oficiální stránky obce Šilheřovice. [online]. © neuveden. [cit. 2013-04-04]. Obec Šilheřovice. Dostupné z WWW: <<http://www.silherovice.cz/web/>>

Obec Štěpánkovice. [online]. © 2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Štěpánkovice. Dostupné z WWW: <<http://www.stepankovice.cz>>

Oficiální stránky Obce Třebom. [online]. © 2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Třebom. Dostupné z WWW: <<http://www.trebom.cz>>

Oficiální server obce Velké Hoštice. [online]. © 2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Velké Hoštice. Dostupné z WWW: <<http://www.hostice.cz>>

Obec Vřesina. [online]. © 2007. [cit. 2013-04-04]. Obec Vřesina. Dostupné z WWW: <<http://www.vresina-u-hlucina.cz>>

Obec Závada – oficiální stránky obce. [online]. © 2013. [cit. 2013-04-04]. Obec Závada. Dostupné z WWW: <<http://www.zavada.cz>>

Diecéze ostravsko-opavská. [online]. © 2013. [cit. 2013-04-04]. Ostatní poutní místa diecéze – Diecéze ostravsko-opavská. Dostupné z WWW: <<http://www.doo.cz/dieceze/poutni-mista/ostatni-poutni-mista-dieceze.html>>

Golfová hřiště v ČR – Golfcourses.cz. [online]. © 2008. [cit. 2013-04-04]. Golf Šilheřovice. Dostupné z WWW: <<http://www.golfcourses.cz/moravskoslezsky-kraj/silherovice>>

Golfová hřiště v ČR – Golfcourses.cz. [online]. © 2008. [cit. 2013-04-04]. Golf Kravaře. Dostupné z WWW: <<http://www.golfcourses.cz/moravskoslezsky-kraj/kravare>>

Moravskoslezsko. [online]. © 2007 - 2012. [cit. 2013-04-04]. Opavské Slezsko. Dostupné z WWW: <<http://www.msregion.cz/cz/opavske-slezsko/default.htm>>

MAS Hlučínsko. [online]. © 2008. [cit. 2013-04-04]. MAS Hlučínsko. Dostupné z WWW: <<http://www.mashlucinsko.cz>>

Letiště Ostrava, a.s. [online]. [cit. 2013-04-06]. IDOS Vlaky + Autobusy. Dostupné z WWW: <<http://www.airport-ostrava.cz/cz/>>

IDOS – jízdní řády. [online]. © 2003 - 2013. [cit. 2013-04-06]. Letiště Leoše Janáčka Ostrava. Dostupné z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/>>

Informační centrum Hlučín. [online]. © 2008. [cit. 2013-04-06]. Informační centrum Hlučín. Dostupné z WWW: <<http://info.hlucin.com>>

Informační centrum Kravaře. [online]. © 2003 - 2013. [cit. 2013-04-06]. Letiště Leoše Janáčka Ostrava. Dostupné z WWW: <<http://www.airport-ostrava.cz/cz/>>

Kravaře – I-Kravaře. [online]. [cit. 2013-04-06]. Turistické informační centrum Kravaře. Dostupné z WWW: <<http://cz.i-kravare.info>>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Vše o území - ČR. Dostupné z WWW: <<http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi>>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Vše o území – Česká republika. Dostupné z WWW: <<http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi>>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Vše o území – Moravskoslezský kraj. Dostupné z WWW: <<http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi>>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Vše o území – okres Opava. Dostupné z WWW: <<http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi>>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Bilance počtu obyvatel a věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v roce 2011. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/bilance_poctu_obyvatel_a_vekove_slozeni_v_obcich_moravskoslezskeho_kraje>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Bilance počtu obyvatel a věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v roce 2010. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/bilance_poctu_obyvatel_a_vekove_slozeni_v_obcich_moravskoslezskeho_kraje>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Bilance počtu obyvatel a věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v roce 2009. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/bilance_poctu_obyvatel_a_vekove_slozeni_v_obcich_moravskoslezskeho_kraje>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Bilance počtu obyvatel a věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v roce 2008. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/bilance_poctu_obyvatel_a_vekove_slozeni_v_obcich_moravskoslezskeho_kraje>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Bilance počtu obyvatel a věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v roce 2007. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/bilance_poctu_obyvatel_a_vekove_slozeni_v_obcich_moravskoslezskeho_kraje>

Český statistický úřad. [online]. [cit. 2013-03-04]. Bilance počtu obyvatel a věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje v roce 2006. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/bilance_poctu_obyvatel_a_vekove_slozeni_v_obcich_moravskoslezskeho_kraje>

Buly aréna Kravaře. [online]. [cit. 2013-03-04]. Buly aréna Kravaře – úvodní strana. Dostupné z WWW: <<http://www.bulyarena.cz>>

Televize Hlučínsko. [online]. [cit. 2013-02-25]. Putovní výstava Panská sídla na Hlučínsku a jejich osudy. Dostupné z WWW: <<http://hlucinsko.tv/7239-oldrisov-putovni-vystava-panska-sidla-na-hlucinsku-a-jejich-osudy-20-02-2013.html>>

Lidové noviny. [online]. [cit. 2013-02-25]. Prokletí hřebčína Albertovec: další smrt na Velké pardubické. Dostupné z WWW: <http://sport.lidovky.cz/prokleti-hrebcina-albertovec-dalsi-smrt-na-velke-pardubicke-pqv-/ostatni-sporty.aspx?c=A091012_110217_ln-sport-ostatni_ant>

Opavský a hlučinský deník. [online]. [cit. 2013-03-31]. Duben slavnostně otevře turistickou sezonu v regionu. Dostupné z WWW: <http://opavsky.denik.cz/kultura_region/pozvanka-zacatek-turisticke-sezony31032013.html>

Tištěná periodika

AUTOR NEUVEDEN. Atraktivita, hotely, kostely... kam všude jsou evropské peníze na cestovní ruch. *Zpravodaj regionální rady Moravskoslezsko*. říjen 2012, 1. vydání, 8. s

Ostatní informační zdroje

Informace byly poskytnuty panem npor. Mgr. Bc. Tomášem Martínkem, vedoucím obvodního oddělení PČR v Kravařích

Informace byly poskytnuty panem Mgr. Herbertem Paverou, starostou obce Bolatice a zároveň předsedou SOH

Informace byly poskytnuty panem Vilibaldem Seibertem, referentem Úseku infocentra a propagace města Kravaře, Kancelář starosty města

Marketingové studie

EVS CONSULKTING, S.R.O. *Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Opavské Slezsko*. 2012.

DHV CR spol. s r.o., *Studie proveditelnosti a analýza nákladů a přínosů „Lodí nebo raftem nivou kolem řeky Opavy.“* Ostrava, září 2004.

Propagační materiály

AUTOR NEUVEDEN. *Prajzské grofstvo*. vydalo: zámecké muzeum Kravaře, 2002

AUTOR NEUVEDEN. *Moravskoslezský kraj plný zážitků*. vydal: Moravskoslezský kraj, 2013

AUTOR NEUVEDEN. *Bolatice Historie – současnost*. vydala: obec Bolatice k 760. výročí založení obce, 2010

AUTOR NEUVEDEN. *Krásy a zajímavosti Hlučínska*. vydalo: SOH, 2006

AUTOR NEUVEDEN. *Hlučínsko jak ho neznáte!*. vydalo SOH, 2012

AUTOR NEUVEDEN. *Turistická mapa regionu Opavské Slezsko*. vydalo: Statutární město Opava, 2013

AUTOR NEUVEDEN. *Vítejte na Hlučínsku – Vítejte v gminách*. vydalo: SOH, 2012

AUTOR NEUVEDEN. *Vítejte na Hlučínsku*. vydalo: SOH

AUTOR NEUVEDEN. *Hlučínsko malebný region, který stojí za to navštívit*. vydalo: SOH, 2012

AUTOR NEUVEDEN. *Cyklomapa Hlučínska a polských gmin*. vydalo: SOH

AUTOR NEUVEDEN. *Průvodce po obcích Hlučínska a polských gmin*. vydalo: SOH

AUTOR NEUVEDEN. *Hlučínskem za dobrým jídlem a tradicemi! – Polské obce tradice a dobré jídlo*. vydalo: SOH

AUTOR NEUVEDEN. *Na Kole bez hranic: Mapa a průvodce po cyklostezkách Hlučínska a polských gmin*. vydalo: SOH

AUTOR NEUVEDEN. *Moravskoslezský region: Nevšední zážitky*. vydal: KLACR.

CD-ROM

DVOŘÁČEK, P. *Multimediální encyklopedie: Hrad a zámky Čech, Moravy a Slezska v pověstech*. Vydal: Fenomen multimedia, a.s., 2004

RŮŽIČKA, Jiří a Jana JORDÁKOVÁ. *Multimediální encyklopedie: 300 nejkrásnějších historických památek České republiky*. Vydal: OMEGA software, 2000

POLAR, televize Ostrava, s.r.o. *Krásy a zajímavosti Hlučínska*. Vydal: SOH, 2011

AUROR NEUVEDEN. *Kravaře-Ratibor blížeji: Informační podpora cestovního ruchu*. Vydalo: Město Kravaře

Seznam zkratek

°C	Celsiův stupeň
a.s.	akciová společnost
aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
Bc.	Bakalář
CR	cestovní ruch
č.	číslo
cm	centimetr
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
čs	československý/á
ČSR	Československá republika
DiS.	Diplomovaný specialista
EU	Evropská unie
FC	fotbalový klub
FCB	fotbalový klub Baník Ostrava
ha	hektar
Ing.	Inženýr/ka
IUOTO	International Union of Official Travel Organisations
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
Kč	Koruna česká

km ²	kilometr čtvereční
kol.	kolektiv
m n. m.	metr nad mořem
MěÚ	Městský úřad
Mgr.	Magistr/ka
mil	milion
mld	miliarda
mm	milimetr
MPZ	městská památková rezervace
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	mateřská škola
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
např.	například
NKP	Národní kulturní památka
NPP	Národní přírodní památka
OSN	Organizace spojených národů
OÚ	Obecní úřad
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
r.	rok
resp.	respektive
ROP	Regionální operační program
RTS	doporučení ke statistice v turismu (<i>Recommendations on tourism statistics</i>)

s.r.o.	společnost s ručením omezeným
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SOH	Sdružení obcí Hlučínska
str.	strana
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
vč.	včetně
WTO	World Tourism Organization
ZŠ	základní škola

Seznam tabulek

Tab. 2.1: Základní formy cestovního ruchu dle klasifikace CzechTourism

Tab. 2.2: Klasifikační hlediska turismu dle D. Jakubíkové

Tab. 3.1: Vývoj míry nezaměstnanosti ve vybraných okresech MSK v letech 2004 - 2011

Tab. 3.2: Zjištěná kriminalita na území okresu Opava v letech 2003 - 2012

Tab. 3.3: Zjištěná kriminalita na území SOH v letech 2003 - 2012

Tab. 3.4: Objasněná kriminalita na území okresu Opava v letech 2003 - 2012

Tab. 3.5: Objasněná kriminalita na území SOH v letech 2003 - 2012

Tab. 3.6: Počet obyvatel, kteří vyjíždějí do zaměstnání a škol

Tab. 4.1: Přehled cen jízdného

Tab. 4.2: Naučné cyklotrasy vybudované na území SOH

Tab. 4.3: Přehled zařízení nabízejících agroturistiku a hipoturistiku

Tab. 4.4: Informační centra na Hlučínsku

Tab. 4.5: Mikroregiony participující s SOH

Seznam obrázků

Obr. 2.1: Klasifikace cestujících dle výsledků mezinárodní konference

Obr. 3.1: Vymezení SOH v rámci Moravskoslezského kraje

Obr. 3.2: Mapa území SOH včetně zobrazení členských obcí

Obr. 4.1: Mapa s vyznačením plánovaných hipostezek na území SOH

Obr. 4.2: Logo Sdružení obcí Hlučínska

Obr. 5.1: Strom cílů pro zlepšení destinačního managementu SOH

Obr. 5.2: Vodní stezka nivou řeky Opavy s vyznačením startu a cíle

Seznam grafů

Graf 3.1: Srovnání ekonomické obyvatel SOH s vybraným územím

Graf 3.2: Celkový přirozený přírůstek (úbytek) obyvatel v letech 2006 - 2011

Graf 3.3: Hrubá míra migračního salda v letech 2006 - 2011

Graf 3.4: Srovnání vzdělanosti obyvatel dle výsledků SLDB 2011

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26.4.2013.

.....*Kc. Veronika Rybková*.....

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1: Další členění cestovního ruchu dle Páskové a Zelenky

Příloha č. 2: Petřkovická (Landecká) venuše

Příloha č. 3: Mapa chráněných území v mikroregionu SOH

Příloha č. 4: Ekonomická aktivita a míra nezaměstnanosti v obcích SOH

Příloha č. 5: Národnostní složení obyvatel platné k 26. 3. 2011

Příloha č. 6: Náboženské vyznání obyvatel dle výsledků SLDB 2011

Příloha č. 7: Prajzsko - český slovník

Příloha č. 8: Vymezení turistických oblastí v MSK dle KLACR

Příloha č. 9: Přehled nejvýznamnějších osobností Hlučínska

Příloha č. 10: Recepty na tradiční hlučínské pokrmy

Příloha č. 11: Přehled míst na území SOH určených pro zpracování odpadu

Příloha č. 12: Náčrty a technická data bunkrů v Areálu čs. opevnění Hlučín-Darkovičky

Příloha č. 13: Náčrty a technická data pěchotního srubu "Křižovatka" u Velkých Hoštic

Příloha č. 14: Cyklomapa Hlučínska

Příloha č. 15: Přehled ubytovacích zařízení na Hlučínsku (vč. ubytovací kapacity)

Příloha č. 16: Přehled stravovacích zařízení na Hlučínsku

Příloha č. 17: Návrh naučné trasy Sakrální památky Hlučínska I.

Příloha č. 18: Návrh naučné trasy Sakrální památky Hlučínska II.

Příloha č. 19: Návrh naučné trasy Sakrální památky Hlučínska III.